Jaarstukken 2023

GGD West-Brabant

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Start

Vastgesteld door het algemeen bestuur | 28 maart 2024

GGD West-Brabant

Voorwoord

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Terug naar normaal. Dit was een veel gehoorde opmerking in 2023. In 2023 zijn we als GGD weer terug gegaan naar 'normaal'. Niet alleen wij als organisatie, maar ook de samenleving heeft deze stap gezet. En tegelijk is het niet terug naar normaal maar een stap vooruit. Met de opgedane ervaring in de afgelopen jaren en de bijzondere inzet bij ons reguliere werk en ten gunste van de corona crisissituatie zijn we een stap vooruit gegaan. Onze medewerkers hebben heel hard gewerkt om de achterstanden, die door corona waren ontstaan, weg te werken. We zijn hen dankbaar voor net dat éxtra stapje dat ze hebben gezet. Dat is in een periode na zo'n crisis heel erg fijn. Om meer voorbereid te zijn op de toekomst en daarmee ook rust en stabiliteit in de GGD te realiseren, zijn we vorig jaar gestart met de doorontwikkeling van onze organisatie. In 2023 hebben we hierin weer mooie stappen gezet, waarop we in hoofdstuk 2 uitgebreider ingaan.

Dit jaar hebben we ook de nieuwe toekomstvisie 'We maken samen gezond gewoon' vastgesteld, die we samen met onze gemeenten, GGD Hart voor Brabant, partners, collega's en inwoners hebben opgesteld.

We willen een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en gezond oud(er) kan worden. Waar onze omgeving zo is ingericht dat gezonde keuzes de meest logische keuzes zijn. En waar gezondheid als vanzelfsprekend bovenaan ieders agenda staat. Alleen als we de handen ineenslaan, is er een toekomst, waarin positieve gezondheid prioriteit nummer 1 is. Voor iedereen en overal. Daarom laten we ons geluid horen: gedurfd waar dat moet, vernieuwend waar dat kan en altijd eerlijk. We kijken met trots en tevredenheid terug op het proces en het resultaat en zijn druk bezig om deze nieuwe visie op de Publieke Gezondheid tot 2033 te borgen binnen en buiten onze GGD.

In 2023 werkten we steeds meer samen met anderen aan een gezond, veilig en gelukkig (West-) Brabant. Enerzijds met andere GGD'en, vooral met GGD Hart voor Brabant, waarmee we steeds meer onze bedrijfsvoering afstemmen. Maar ook de samenwerking met GGD Brabant-Zuidoost en de andere buur-GGD'en is versterkt. Daarnaast is in 2023 de samenwerking met de Provincie verstevigd vanuit hun opgave van drie gezonde levensjaren voor elke Brabander erbij, die aansluit bij onze toekomstvisie op de Publieke Gezondheid 'Wij maken samen gezond gewoon'. Met vele andere ketenpartners waren we in 2023 in West-Brabant aan de slag in het kader van Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Vanuit het IZA en GALA maken gemeenten samen met onze GGD en vele andere zorg- en welzijnspartners de beweging van zorg en ziekte naar gezondheid en gedrag. Het IZA en GALA bevatten afspraken die een impuls geven aan het verbeteren van de gezondheid van alle inwoners. In het bijzonder hebben we aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie. Zo zorgen we dat de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar is voor mensen die dat echt nodig hebben. En de beste zorg is nog altijd de zorg die niet geleverd hoeft te worden!

In 2023 hadden we als samenleving en daardoor als GGD te maken met een aantal fikse uitdagingen. Er is een brede maatschappelijke onrust in binnen- en buitenland. De oorlog in Oekraïne leidde nog steeds tot een toestroom van vluchtelingen naar Nederland. De gemeenten in West-Brabant boden voor de Oekraïners, evenals voor vluchtelingen uit andere landen, noodopvang aan en dit bracht extra taken voor de GGD met zich mee. Screenings van kinderen en de vaccinatie van kinderen en volwassenen kwamen erbij. Ook voerden we de technisch hygiënische inspecties uit van de opvanglocaties in onze regio. Medio 2023 zijn we gestart met de voorbereiding voor de uitbreiding van de jeugdgezondheidszorg van 0-4 jaar in Breda per 2024. Eind 2023 kregen we te maken met een Mazelenuitbraak in onze regio. Gelukkig was deze snel in de kiem gesmoord.

We hebben afgelopen jaar een flinke stap vooruit gezet voor wat betreft onze informatieveiligheid. Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt kregen we nog steeds een aantal vacatures moeilijk ingevuld. Met name is dit een zorgelijke situatie voor het vakgebied van de Forensische Geneeskunde. Een en ander laat wel zien hoeveel externe factoren van invloed zijn op ons werk en op de publieke gezondheid en veiligheid. We moeten ons continu bewust blijven van de kwetsbaarheid van onze samenleving en investeren in de GGD als crisisorganisatie.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

We zijn er trots op dat we ook in 2023 als GGD West-Brabant hebben laten zien dat we een robuuste, maar flexibele organisatie zijn, die er staat als de samenleving ons nodig heeft. Hiervoor bedanken wij al onze medewerkers en (keten)partners. Hun inzet, flexibiliteit, bevlogenheid en loyaliteit hebben ervoor gezorgd dat we terug kunnen kijken op een jaar waarin we een stap vooruit hebben gezet om te werken aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant.

Namens het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant,
28 maart 2024

Marian Witte, voorzitter

Sebastiaan Baan, secretaris

Inhoud

Jaarverslag	**6**
Paragrafen	**41**
Jaarrekening	**71**
Bijlagen	**102**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Jaarverslag

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Inleiding		**7**
1	**Voortgang ambities GGD West-Brabant**	**8**
	Voortgang per ambitie	10
	1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet	10
	1.2 Iedereen verschillend, allemaal gelijk	18
	1.3 Zelf, maar niet alleen	22
	1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten	22
2	**Ontwikkelingen in de organisatie**	**26**
	2.1 Waar zijn we trots op	26
	2.2 Waar moeten we extra aandacht voor hebben?	30
3	**Indicatoren afzonderlijke onderdelen**	**31**
	3.1 Programma Infectieziektebestrijding	32
	3.2 Programma Jeugdgezondheidszorg	33
	3.3 Programma Lokaal gezondheidsbeleid en onderzoek	35
	3.4 Programma Gezonde en Veilige leefomgeving	35
	3.5 Programma Kwetsbare groepen	38
4	**Financiële analyse**	**39**
5	**Beleidsindicatoren**	**40**

Wij maken samen gezond gewoon

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Inleiding

In dit jaarverslag brengen wij u inhoudelijk en financieel op de hoogte hoe de GGD West-Brabant in 2023 haar resultaten heeft bereikt. We zijn na enkele uitdagende jaren weer terug naar 'normaal' gegaan als samenleving. Ook binnen de GGD hebben we onze reguliere taken weer volledig opgepakt. Onze medewerkers hebben heel hard gewerkt om de achterstanden, die door corona waren ontstaan, weg te werken. We zijn er trots op dat we gezamenlijk dit mooie resultaat hebben bereikt.

Dit jaar stelden we ook de nieuwe toekomstvisie 'We maken samen gezond gewoon' vast, die we samen met onze gemeenten, partners, collega's en inwoners opstelden. We kijken met trots en tevredenheid terug op dit proces en zijn druk bezig om deze nieuwe visie op de Publieke Gezondheid tot 2033 te borgen binnen onze GGD. Hierin zijn ambities opgenomen voor een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant. Deze nieuwe toekomstvisie was nog niet klaar toen de beleidsbegroting 2023, waarover we in dit jaarverslag verantwoorden, in juli 2022 door ons bestuur werd vastgesteld. Aansluitend op het vaststellen van de toekomstvisie hebben we de beleidsbegroting 2023 naar de ambities van de nieuwe toekomstvisie vertaald.

In hoofdstuk 1 beschrijven we de voortgang op onze ambities voor de Publieke Gezondheid in West-Brabant. In hoofdstuk 2 leest u meer over de ontwikkelingen binnen de organisatie. In hoofdstuk 3 geven we inzicht in de voortgang op de indicatoren die we in de beleidsbegroting 2023 hebben opgenomen. In de bijlage van dit jaarverslag is een aantal indicatoren op gemeenteniveau weergegeven. Tot slot gaan we in hoofdstuk 4 dieper in op de financiën van onze GGD in 2023.

Om meer voorbereid te zijn op de toekomst en daarmee ook meer rust en stabiliteit te krijgen binnen de GGD, zijn we vorig jaar gestart met de doorontwikkeling van onze organisatie. In 2023 hebben we hierin hele mooie stappen gezet, waarop we in hoofdstuk 2 uitgebreider ingaan.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1. Voortgang ambities GGD West-Brabant

De Toekomstvisie 2023-2033 ‘Wij maken *samen* gezond gewoon’

Onze nieuwe toekomstvisie op de Publieke Gezondheid stelden we op in een tijd vol uitdagingen op het gebied van wonen, economie en klimaat, die invloed hebben op onze gezondheid. Dit vraagt om een duidelijke visie op de Publieke Gezondheid in onze regio en de rol hierin van de GGD. Grote maatschappelijke uitdagingen vragen om oplossingen die beleidstermijnen overschrijden en een lange adem verlangen. Daarom zijn we uitgegaan van een horizon van 10 jaar. Maatschappelijke uitdagingen en de kansen voor gezondheid zijn niet gebonden aan regiogrenzen, daarom verenigen we onze krachten met die van GGD Hart voor Brabant. We bundelen kennis en middelen en versterken de reeds bestaande samenwerking met een gezamenlijke aanpak en uitgangspunten. We kunnen elkaars uitdagingen helpen onderzoeken, elkaars talenten benutten en samen staan we sterker dan alleen. Hierbij blijven we regionaal herkenbaar en hebben we aandacht voor lokale en (sub)regionale accentverschillen. De vier thema’s waarop we ons vanuit de toekomstvisie de komende jaren willen focussen zijn:

- Voorkomen als het kan, beschermen als het moet;
- Iedereen verschillend, allemaal gelijk;
- Zelf, maar niet alleen;
- Overal om ons heen, binnen en buiten.

In 2023 was ons bestuur een belangrijke regisseur in het traject en alle bestuurlijke momenten zijn benut als stap in dit proces. Onze gezamenlijke toekomstvisie is de basis geweest voor ons meerjarig beleidsplan 2023-2026 en voor de beleidsbegrotingen voor de komende jaren. We zijn, samen met ambtenaren Gezondheid, gestart met een aanpassing van onze indicatorenset naar waardegedreven en resultaatgerichte indicatoren, die beter passen bij de doelen uit ons beleidsplan 2023-2026. We vinden het belangrijk dat we ons eerlijke, gedurfde en vernieuwende verhaal vertellen, ondersteund door data: tel & vertel! Het gaat niet om de vinkjes maar om de vonkjes, die onze bijdrage aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant beschrijft.

De beleidsbegroting van de GGD West-Brabant voor 2023 is nog opgebouwd rondom de drie ambities uit onze ‘oude’ toekomstvisie t/m 2022 ‘De agenda voor de toekomst’, te weten:

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1. Verdere stappen zetten voor een gezonde en veilige leefomgeving;
2. Preventie verbreden en verdiepen;
3. Gelijke gezondheidskansen voor iedereen.

Omdat we al zoveel mogelijk werkten vanuit onze nieuwe toekomstvisie, hebben we de ambities en doelen uit de begroting 2023 geplaatst onder onze nieuwe ambities op drie pijlers van ‘Wij maken samen gezond gewoon’. Op de vierde pijler ‘zelf, maar niet alleen’ zijn in 2023 nog geen doelen geformuleerd. Maar we werken hier binnen onze GGD wel aan. Daarom is er een korte paragraaf opgenomen over de voortgang op deze pijler.

Alle teams van de GGD waren in 2023 aan het werk met aandacht voor de ambities en doelen. Op de volgende pagina’s geven we de realisatie weer op de afzonderlijke doelen:

✓ We hebben het doel voor 2023 behaald;
X We hebben het doel voor 2023 niet behaald.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Voortgang per ambitie

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

(voorheen: Preventie verbreden en verdiepen)

Voorkomen is beter dan genezen. Nu én in de toekomst. Daarom richten we ons vooral op preventie. Zodat mensen zo lang mogelijk gezond blijven. We bevorderen en beschermen de gezondheid van mensen in West-Brabant. En we helpen mensen het zelf te doen. Met als doel om vroeg gezondheidsrisico's op te sporen en hierop in te spelen. Door preventie is het voor veel mensen mogelijk om gezonder te leven én gezond en vitaal oud te worden!

Integraal Zorg Akkoord en Gezond Actief Leven Akkoord

In 2023 hebben we samen met onze gemeenten mooie stappen gezet in de regionale aanpak van het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond Actief Leven Akkoord (IZA en GALA). We zijn trots en blij dat we het vertrouwen kregen van onze gemeenten om de samenwerking tussen de 16 gemeenten te coördineren en te ondersteunen in samenwerkingsverbanden met (zorg)partners. We begeleidden de gemeenten bij het schrijven van hun integrale plannen van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Hiervoor is een regionaal framework opgesteld, waar gemeenten informatie en adviezen uit kunnen ophalen. We organiseerden in afstemming met onze gemeenten werksessies op locatie bij de gemeenten en ontwikkelden samen met de netwerken het regiobeeld voor West-Brabant en de twee regioplannen. Hieraan droegen we steeds bij vanuit de driehoek onderzoek-beleid-praktijk.

De komende jaren staan in het teken van het gezamenlijk uitvoeren van de akkoorden om zo de afgesproken gezondheidsdoelen te behalen. Integraal samenwerken binnen iedere organisatie, maar ook tussen o.a. het zorgdomein en het voorliggend veld is van cruciaal belang. De gemeenten hebben de GGD de opdracht gegeven om de 5 verplichte ketenaanpakken uit IZA en GALA regionaal in te richten. De GGD ondersteunt de gemeenten op het organisatorisch en uitvoerend vlak, vanuit de regionale IZA gelden door:

- (Gemeentelijke) coördinatie & organisatie voor het opstellen van het regioplan en de daaruit volgende uitvoeringsplannen;
- Organiseren en ontwikkelen van de governance & netwerkrelaties;
- Regionale projectleiding op de ketenaanpakken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Versterken mentale gezondheid en suïcidepreventie

Al voor de coronacrisis deelden we onze zorgen over de stijgende mentale ongezondheid in West-Brabant en waar dit zonder ingrijpen toe zou kunnen leiden. De gevolgen van de coronacrisis hebben de noodzaak om gezamenlijk te werken aan de mentale gezondheid van onze inwoners hoog op de agenda gezet. Van een thema dat pas in tweede instantie werd toegevoegd aan het Nationaal Preventie Akkoord, is 'het versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid' nu één van de hoofddoelen binnen het GALA.

Ook binnen het regiobeeld West-Brabant van het IZA is mentale gezondheid inmiddels benoemd tot één van de prioritaire opgaven en opgenomen in de regioplannen van de subregio's West-Brabant Oost en West-Brabant West. De landelijke beleidskaders Mentale gezondheid: van ons allemaal (2022) en de Derde Landelijke Agenda Suicidepreventie 2021-2025 geven richting aan de uitwerking van dit thema binnen zowel IZA als GALA. In 2023 hebben we stappen gezet om vanuit de interne driehoek Beleid-Onderzoek-Praktijk én met gemeenten en samenwerkingspartners aan te sluiten op de doelen en doelgroepen van deze beleidskaders. Een mooi voorbeeld hiervan is de integrale aanpak mentale gezondheid 'Gezien Gehoord Gesteund' (3G) op het voortgezet onderwijs. In 2023 maakten we daarnaast een doorstart met het bevorderen van mentale gezondheid op het voortgezet onderwijs. We hebben geïnvesteerd in de 3G- pilots, in de inrichting van steunpunten en collectieve inzet van het programma Vrienden. Dit alles in afstemming met het onderwijs, de jongeren zelf en belangrijke ketenpartners zoals de geestelijke gezondheidszorg (GGZ).

MAZL in het primair onderwijs

Ziekteverzuim en schooluitval is een van de uitdagingen binnen het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het MBO. MAZL is een effectieve methodiek om de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren te verlagen. Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen met ziekteverzuim: de problematiek komt vroegtijdig in beeld, waardoor de leerling geholpen kan worden en het ziekteverzuim afneemt. In 2023 is de implementatie van MAZL in het primair onderwijs in meerdere gemeenten in West-Brabant uitgevoerd. Dit wordt in 2024 nog verder uitgerold.

Aanpak corona

Begin 2023 stond in het teken van het afbouwen van de Corona vaccinatiecampagne, die startte in de herfst van 2022 en nog doorliep in 2023. In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is de GGD gevraagd om op het ge-

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

bied van Covid-bestrijding in de eerste helft van 2023 nog wel 'paraat' te staan. Hoewel de aanloop voor Coronavaccinaties sterk afnam en de werkzaamheden rond bron- en contactonderzoek maximaal terugliepen, was de opdracht om in korte tijd op te kunnen schalen voor zowel het vaccineren als het uitvoeren van bron- en contactonderzoek.

De tweede helft van 2023 stond in het teken van het enerzijds beschikbaar hebben van een basiscapaciteit en daarnaast de voorbereiding op en uitvoering van de Corona najaarscampagne 2023. Deze is uitgevoerd onder regie van het coronaprogramma en met de hulp van zo'n 150 inhuurkrachten, vooral afkomstig uit het warme netwerk van oud-coronamedewerkers. De najaarscampagne werd landelijk beëindigd op 23 december 2023. Alle operationele werkzaamheden zijn stopgezet, de vaccinatielocaties ontmanteld en de mobiele vaccinatieteams ontbonden. Per 1 januari 2024 valt de verantwoordelijkheid voor toekomstige Covid-vaccinaties niet meer onder het coronaprogramma, maar onder de reguliere Infectieziektebestrijding van de GGD. Dit geldt voor zowel het aanbieden van basis vaccinaties (bestemd voor specifieke doelgroepen door het jaar heen), als de voorbereiding en uitvoering van een eventuele vaccinatiecampagne in het najaar van 2024 en verder.

Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid (VIP)

De teams die zich bezighouden met het brede taakgebied van de Infectieziektebestrijding zijn voorbereid op een crisis en kunnen snel opschalen, wanneer deze zich in ons werkgebied

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

voordoet. Een recent voorbeeld hiervan was de Mazelencrisis in november 2023, waarbij het relatief nieuwe en jonge team Infectieziektebestrijding zich wendbaar, professioneel en doortastend heeft opgesteld. Daarnaast is in alle teams gestart met het verstevigen van het fundament, door onder andere het doorontwikkelen van workloadmodellen, die inzicht geven in wat we doen en sturing geven in het doen van de juiste dingen voor onze inwoners. We hebben ook de samenwerking met onze buur-GGD'en en onze deelname in (zorg)netwerken verstevigd. Een mooi voorbeeld is onze deelname aan het Regionaal Zorgnetwerk Antibioticaresistentie Noord-Brabant, waarbij we de infectiepreventie in huisartspraktijken verbeteren en zo direct impact maken op de publieke gezondheid.

Alle GGD'en in Nederland hebben in 2023 en 2024, via een specifieke uitkering, extra middelen gekregen om de infectieziektebestrijding in de volle breedte en de pandemische paraatheid te verstevigen. Voor de GGD West-Brabant is het jaarlijkse bedrag hiervoor 1,2 miljoen euro. Wij hebben met dit geld tijdelijk voor ongeveer 5 fte extra aangenomen en in regioverband extra ingezet op onderzoeks- en opleidingscapaciteit. De onderbesteding in 2023 wordt veroorzaakt door latere instroom op vacatures. Het hoofddoel is om, met extra middelen en een andere inzet van de traditionele functies, de infectieziektebestrijding op haar zeven kerntaken steviger in te richten.

Regionaal vaccinatie-expertisecentrum

De eerste ideeën voor een regionaal vaccinatie-expertisecentrum zijn in ontwikkeling. De vaccinatiezorg wordt steeds complexer. In een vaccinatie-expertisecentrum bundelen we expertise en dragen we zorg voor uniformiteit. Met als uiteindelijk doel om één plek in te richten voor al je vaccinaties.
De GGD West-Brabant volgt hierin de landelijke ontwikkelingen. We verkenden in 2023 de optie om ook de coronavaccinaties hierin onder te brengen en een spreiding over het gehele jaar te realiseren. Dit is echter wel afhankelijk van het vaccinatiebeleid voor COVID19. Waarschijnlijk zullen in onze regio twee vaccinatiecentra worden ingericht, waar we diverse soorten vaccinaties geven. We proberen het proces zoveel mogelijk te optimaliseren, bijvoorbeeld door meer vaccinaties tegelijk te geven. We denken daarnaast ook na over de no-show door een betere bereikbaarheid voor kwetsbare groepen.
We zullen naast de 'vaste' vaccinatielocaties mogelijk ook andere varianten organiseren. In 2024 hopen we u hierover meer te kunnen melden.

Rijksvaccinatieprogramma: HPV-vaccinatiecampagne voor 18-jarigen en ouder en voorbereiding Rotavaccinatie

Sinds 2022 worden meisjes én jongens uitgenodigd voor de HPV-vaccinatie in het jaar dat ze tien worden. De Gezondheidsraad heeft in 2019 geadviseerd ook jongvolwassenen van 18

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

tot en met 26 jaar de HPV-vaccinatie aan te bieden. Iedereen die is geboren tussen 1 januari 1996 en 31 december 2003 kreeg in 2023 de mogelijkheid zich te laten vaccineren tegen HPV via de GGD. De campagne is landelijk verlengd en jongeren krijgen daarom ook nog in 2024 de mogelijkheid om de 2e vaccinatie te halen. De eerste prik moet wél in 2023 zijn gezet. Het opkomstpercentage is in 2023 gestegen van 16% naar 60%. Mogelijk komt deze stijging ook door het bezoek aan een aantal scholen en de aandacht die via hun mediakanalen is gegenereerd. Ook is er aandacht besteed aan het nut van een HPV-vaccinatie via de sociale media. In 2023 troffen we daarnaast alle voorbereidingen voor uitvoering van de nieuwe Rotavaccinatie binnen het Rijksvaccinatie- programma en sorteerden we voor op komende wijzigingen in het Rijksvaccinatieprogramma van 2024.

Uitdagingen bij de tuberculosebestrijding

Begin 2023 bleek dat het röntgenapparaat wat we gebruiken bij de tuberculosebestrijding niet beschikte over de benodigde vergunning. Wij hebben hier proactief melding van gemaakt bij de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), de Nederlandse Arbeidsinspectie en onze arbodienst. Daarnaast hebben we dit gemeld bij de gemeente Breda, aangezien het röntgenapparaat zich op grondgebied van deze gemeente bevindt. Onze werkzaamheden hebben we tijdelijk met een mobiel röntgenapparaat uitgevoerd, dankzij de hulp van onze buur-GGD'en. We hebben intussen onze werkprocessen aangepast en verwachten dat we in 2024 weer volledig op orde zijn. De vergunning aanvraag verloopt voorspoedig. In de loop van 2023 bleek dat wij niet de enige waren die voor deze uitdaging stond: bij veel GGD'en in het land bleek dat een vergunning ontbrak. Het ontbreken van deze vergunning heeft geen gevolgen gehad voor de gezondheid van onze inwoners, cliënten of de medewerkers van onze GGD.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
a. We blijven werken aan een gezonde leefstijl en focussen daarbij op de thema's uit het Nationale Preventieakkoord (roken, alcohol, overgewicht en mentale gezondheid).	√	**Roken:** Er is een subsidie toegekend voor een Rookvrije Omgeving, waarmee nog meer kindomgevingen rookvrij gemaakt worden. Daarnaast is ook een subsidie bij KWF aangevraagd voor preventie van longkanker, naar aanleiding van cijfers uit de kankeratlas van IKNL. **Alcohol:** 'NIX18 Wel zo sportief' wordt actief onder de aandacht gebracht bij buurtsportcoaches en gemeenten. **Overgewicht:** We zetten regionaal in op de aanpak 'Kind naar Gezonder Gewicht', waarvoor in 2024 een ketenaanpak wordt uitgerold. **Mentale gezondheid:** Via onze social media en in nieuwsbrieven voor scholen en gemeenten is aandacht besteed aan de Europese week voor de mentale gezondheid. Samen met landelijke en regionale partners worden de mogelijkheden verkend voor een integrale aanpak van suïcidepreventie. Diverse gemeenten zijn op maat geadviseerd over de lokale aanpak van mentale gezondheid en preventie van suïcide. Ook is op verzoek deelgenomen aan lokale coalities, overleggen en bijeenkomsten en een bijdrage geleverd aan presentaties en projectvoorstellen. Samen met onze partners hebben we op 13 VO-scholen in de regio de implementatie en doorontwikkeling gerealiseerd van de integrale aanpak.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
b. We sluiten aan bij de 'life-events' van de inwoners van West-Brabant, van jong tot oud. Van een kansrijke start tot vitaal ouder worden.	√	Inmiddels hebben we regionaal het programma Nu Niet Zwanger uitgerold. We werken samen met (keten)partners aan de doorontwikkeling van Kansrijke Start, waarvoor in 2024 een ketenaanpak wordt geïmplementeerd. Via de community benadering betrekken we kinderopvang en scholen bij de life-events van onze kinderen en jongeren. Daarbij stimuleren we scholen om te werken via de Gezonde School aanpak, waarin bijvoorbeeld ook mentale gezondheid als belangrijk thema kan worden opgepakt. We bieden hulpverlening en advies over seksualiteit, anticonceptie en seksueel overdraagbare aandoeningen, waarbij we onze aandacht verleggen naar de kwetsbare doelgroepen.
c. We ondersteunen onze gemeenten bij de uitvoering van de lokale en regionale preventie- en sportakkoorden en verbinden die nog meer met de gezonde school aanpak.	√	De preventie adviseurs sluiten bij een aantal gemeenten aan bij kerngroepen van de lokale preventie- en sportakkoorden. We begeleidden de gemeenten bij het schrijven van de plannen van aanpak GALA van de gemeenten door het organiseren van twee werksessies per gemeente en het geven van advies. In deze werksessies is aandacht gevraagd voor onder meer Gezonde School en de OKO aanpak (OKO = Opgroeien in een Kansrijke Omgeving).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
d. Samen met partners ontwikkelen we het kader Positieve Gezondheid en zorgen we voor een gedegen implementatie. Niet alleen als beleidsuitgangspunt, maar als handvat voor het dagelijks werk.	√	Positieve Gezondheid is de basis van ons dagelijkse werk. Vanuit die gedachte nemen wij ook onze partners proactief mee. In Breda is Positieve Gezondheid opgenomen in de campagne Wonen met gemak. (vier bijeenkomsten). Er zijn inspiratiesessies georganiseerd voor Stichting Roer, Sportservice Noord-Brabant en de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. In Oosterhout hebben er 3 workshops Positieve Gezondheid plaatsgevonden i.s.m. de KBO. In Drimmelen zijn voorbereidingen gestart voor een netwerkbijeenkomst met (zorg)professionals met uitgangspunt Positieve Gezondheid. In Etten-Leur is bij Senioren TV een item besteed aan Positieve Gezondheid.
e. We zetten in op effectieve preventie door een integrale en planmatige aanpak met gebruik van interventies waarvan we weten dat ze werken.	√	In onze advisering aan gemeenten over het Gezond en Actief Leven Akkoord hebben we ons sterk gemaakt voor effectieve preventie door waar mogelijk per thema erkende interventies aan te dragen die opgenomen kunnen worden in het integrale plan van aanpak. In ons dagelijkse werk vormen erkende interventies zoveel mogelijk de basis.

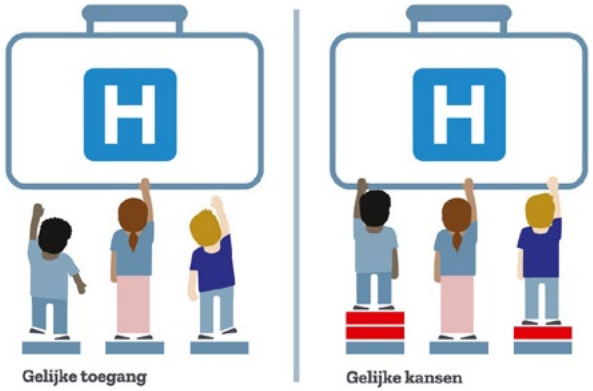
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.2 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

(Voorheen: Gelijke gezondheidskansen voor iedereen)

Iedereen is anders. Zelf doen werkt voor heel veel mensen goed, maar niet voor iedereen. Om te achterhalen wie het wel en niet zelf kan, hebben we veel waardevolle informatiebronnen. Door data te duiden en te combineren, weten we welke groepen zich in kwetsbare situaties bevinden of gaan bevinden. Zo kunnen we de mensen die extra hulp nodig hebben, gericht bijstaan en helpen. We vormen een vangnet voor mensen die vastlopen en het niet zelf kunnen.

We blijven in ons werk gebruik maken van de opbrengsten van digitale contacten en de community-aanpak die we de afgelopen jaren tijdens de coronacrisis hebben ontwikkeld, bijvoorbeeld door het actief benaderen van scholen en kwetsbare gezinnen. In 2023 waren dit ruim 5.095 kinderen. De rol van de JGZ in de zorg voor deze gezinnen blijkt nog steeds belangrijk want er zijn veel activiteiten en verwijzingen binnen deze gezinnen. We richtten ons meer dan voorgaande jaren ook op de mentale weerbaarheid van, met name, de jongeren, gezondheidsvaardigheden en het belang van een gezonde leefstijl. Dit is versterkt door de impact van corona. Door de middelen die vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) beschikbaar zijn gekomen vanaf 2023 willen we samen met de gemeenten in onze regio een verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gezond gedrag realiseren.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Uit gedeelde ervaring weten we inmiddels dat investeren in gelijke gezondheidskansen inderdaad ongelijk investeren is:

- het is een complexe, grote opgave
- die vraagt om maatwerk
- werken in de BOP (Beleid-Onderzoek-Praktijk) is noodzaak, maar deze 'saté-prikker' is niet zomaar geregeld
- iedereen 'meenemen' is arbeidsintensief
- anders doen betekent ook 'samen leren'

In 2023 hebben we de zorg voor nieuwkomers, waaronder Oekraïense ontheemden, en minderjarige asielzoekers in West-Brabant stevig opgepakt. We hebben een inhaalslag gemaakt om alle minderjarige asielzoekers op de Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)-locaties te zien en in beeld te hebben en de opvanglocaties te schouwen. We pasten de werkwijze aan om zoveel mogelijk kinderen in het vizier te krijgen door bijvoorbeeld huisbezoeken af te leggen en aanwezig te zijn op ISK-scholen. We nodigden Vluchtelingenwerk uit in een grote jeugdgezondheidszorg kwartaalbijeenkomst om de samenwerking verder te verstevigen.

Screening Jij en Jouw Gezondheid (JEJG)

In 2023 verbeterden we de uitvoering van de JEJG-screening op het voorgezet onderwijs. Vanuit deze screening deden we een individueel aanbod als dit nodig was, maar maakten we ook een schoolprofiel. We keken samen met de scholen naar gesignaleerde problemen en bespraken potentiële gezondheidskansen. In 2023 hebben we JEJG ook ingezet voor screening in het basisonderwijs.

Een ander mooi voorbeeld van ongelijk investeren in gelijke gezondheidskansen is de Nu Niet Zwanger aanpak voor arbeidsmigranten. Naar aanleiding van praktijksignalen en extra middelen is dit mogelijk gemaakt. Momenteel stagneert de doorontwikkeling van de gezamenlijke aanpak voor een groter bereik en gebruik van voorzieningen voor kinderen die leven in gezinnen met bestaansonzekerheid.

De wijk-GGD'er

In verschillende gemeenten leverden we een wijk-GGD'er als plusproduct. Collega's van het OGGZ-team maakten zich deze nieuwe rol in 2023 eigen. Zij hebben hun netwerk in de gemeenten uitgebreid, zitten bij partners aan tafel om complexe casuïstiek te bespreken en komen nu nog vaker en eerder bij inwoners, die hulp en ondersteuning nodig hebben, achter de voordeur. Het team helpt om van een huis weer een thuis te maken wanneer er sprake is van ernstige vervuiling. Inwoners waarvoor hulp vragen niet vanzelfsprekend is worden toegeleid

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

naar de zorginstanties die ze verder kunnen helpen.
Als er sprake is van overlast in de buurt dan probeert de wijk-GGD'er vertrouwen te winnen van de overlastgever om zo hem/haar én de buurt te helpen. De wijk GGD'er heeft het afgelopen jaar tientallen inwoners kunnen helpen om de eerste stappen naar fysieke en mentale gezondheid te zetten. Daarnaast waren we proactief aanwezig op enkele vakantieparken in de regio om de situatie van kwetsbare inwoners duurzaam te verbeteren.

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
a. In 2023 hebben we naar verwachting een doorbraak bereikt in het besef dat het hebben van bestaanszekerheid een belangrijke voorwaarde is om te komen tot gezondheidsvaardigheden en gezonde leefstijl. Ook hebben we door middel van een kennisimpuls de basis gelegd voor de vormgeving van betrokkenheid van kwetsbare inwoners bij onze GGD-activiteiten.	√	We nemen bestaanszekerheid als breder begrip mee in onze advisering aan gemeenten. Hierin spelen onder meer armoede en huisvesting een belangrijke rol. Onze kennis over de invloed van bestaans(on)zekerheid op de gezondheid van inwoners hebben we meegenomen in het regionale framework GALA. Uit onze gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen bleek ook de grote impact van 'moeite met rondkomen' op de gezondheid.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
b. Bestaanszekerheid. Samen met een breed, formeel en informeel, netwerk interveniëren we integraal, op maat en op het juiste niveau. Weeffouten in het systeem agenderen we samen met onze betrokken partners in het veld, zoals we dat eerder deden bij de vakantieparken en arbeidsmigranten.	√	In het IZA Regiobeeld West-Brabant zijn gegevens aangeleverd over gelijke gezondheidskansen én is aangegeven dat de gezondheids(zorg)situatie van bepaalde groepen buiten beeld of onvoldoende in beeld is (o.a. arbeidsmigranten, nieuwkomers, mensen met lage SES/WOA-score, bewoners van – verouderde - vakantieparken, licht verstandelijk beperkte mensen). We hebben het thema gelijke gezondheidskansen ondergebracht in de beide IZA-regioplannen (West en Oost). Extern zijn we onderdeel van verschillende, domein overstijgende netwerken, o.a. rondom arbeidsmigranten, taal en vakantieparken. Ook zijn we landelijk betrokken bij diverse beleidsontwikkelingen (o.a. SZW en VNG). Voor integrale kennisoverdracht met betrokkenheid van bewoners, gemeente en ketenpartners is de rapportage over de aanpak vakantieparken in Oosterhout opgesteld. We zijn hierover ook met andere gemeenten in gesprek.
c. Focus op de kleintjes. We blijven ons inzetten om vanaf het prille begin (-9 maanden) te werken aan veilig, gezond en veerkrachtig opgroeien.	√	We hebben de aanmeldroute voor het prenataal huisbezoek verder geoptimaliseerd. Kansrijke start is onderdeel van het Regionaal framework GALA en onderdeel van de IZA-regioplannen.
d. Inwonerbetrokkenheid. We betrekken (kwetsbare) inwoners structureel bij de aanpak van onze activiteiten gericht op gelijke gezondheidskansen. Dus niet incidenteel pér project, maar vanuit een vaste basis.	X	De Kennisbooster Inwonerbetrokkenheid is opgeleverd en in een GGD-brede bijeenkomst besproken. We verbinden het thema met de verschillende inhoudelijke GGD-opgaven. Willen we ‘tokenism’ ontgroeien, dan vraagt dat om ongelijk investeren en kennisontwikkeling aan onze kant. Inwonerbetrokkenheid is vanaf 2024 een (interne) indicator. Het is geen doel op zich, maar een voorwaarde die gekoppeld is aan onze prioritaire opgaven. Inwonerbetrokkenheid is een integraal thema in de beide IZA regioplannen. Gebleken is dat het structureel betrekken van kwetsbare inwoners om een lange adem vraagt.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.3 Zelf, maar niet alleen

Stel je een toekomst voor waarin mensen in staat zijn voor zichzelf te zorgen en daarbij bewuste gezondheidskeuzes maken. Hoe mooi zou het zijn als we die zelfredzaamheid bereiken. Voor zowel inwoners als professionals is (zoveel mogelijk) eigen regie enorm belangrijk, in elke levensfase. Een groot deel van onze inwoners kan zichzelf redden doordat ze over voldoende gezondheidsvaardigheden beschikken. Er zijn verschillende webinars aangeboden aan ouders en ketenpartners op verschillende thema's. Daarnaast zijn we in 2023 gestart met de ontwikkeling van een Avatar die op ieder gewenst moment ouders digitaal kan helpen met opvoedvragen. Dit is een aanvulling op de digitale middelen, als JouwGGD en de OuderChat, die we de afgelopen jaren al hebben ingezet. Ook hebben we in 2023 de digitale dienstverlening verder uitgebreid met de mogelijkheid voor ouders om zelf afspraken online te plannen en te verzetten.

We werkten ook bij andere dienstverlening steeds vaker aan onze digitale aanwezigheid, bijvoorbeeld via de social mediakanalen. Hiermee proberen we beter aan te sluiten op de leefwereld van onze inwoners. Door onze dienstverlening zoveel mogelijk laagdrempelig en 24 uur per dag uniform beschikbaar aan te bieden, willen we tijd en capaciteit vrijmaken voor maatwerk gericht op de mensen die het echt nodig hebben.

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

(Voorheen: Gezonde en veilige leefomgeving)

Door ontwikkelingen als de Omgevingswet, en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) worden gemeenten, GGD'en en andere organisaties in het ruimtelijk, sociaal- en gezondheidsdomein gedwongen om aan de slag te gaan met het thema. We zetten daarbij in op Health in all Policies. Op regionaal niveau werkten de drie Brabantse GGD'en in 2023 samen aan de ontwikkeling van kennis en bruikbare instrumenten voor gemeenten en andere organisaties om een gezonde en veilige fysieke en sociale leefomgeving in te richten. De Brabantse Omgevingsscan is hier een mooi voorbeeld van evenals het in 2023 gelanceerde Brabantse Portaal over gezondheidsadvies in de Omgevingswet. Daarnaast zitten we bij al onze gemeenten aan tafel om gezondheid een plek te geven in omgevingsvisies en -plannen. Ook hebben de drie Brabantse GGD'en de samenwerking met de Provincie Noord-Brabant verstevigd doordat een medewerker van onze

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

GGD deels als liaison bij de Provincie is gedetacheerd. Hiermee wordt de kennisuitwisseling op landelijk en provinciaal niveau beter geborgd. Slim samenwerken noemen we dat.

Uitdagingen in de Forensische Geneeskunde

De forensische geneeskunde zorgt voor een objectief medisch oordeel over doodsoorzaken, letsels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders. Deze unieke medische discipline staat ten dienste van gemeenten, politie en justitie. De forensische geneeskunde is van groot maatschappelijk belang: het levert een bijdrage aan het (straf)recht, de openbare orde en is een belangrijke pijler van de publieke gezondheid.

De forensische geneeskunde is volop in beweging en kent een aantal grote uitdagingen. GGD'en kampen met groeiende tekorten door een sterk vergrijzende groep forensisch artsen en onvoldoende instroom van nieuwe artsen. Vanuit de landelijke opdracht, voor de werkzaamheden voor politie en justitie, moeten de GGD'en zich organiseren langs de grenzen van de Politie-eenheden. GGD West-Brabant heeft hiervoor in 2023 samen met GGD Zeeland en GGD Hart voor Brabant, de basis gelegd voor een duurzame inrichting van de forensische geneeskunde in ons verzorgingsgebied.

Vanuit de urgente situatie waarin de forensische dienstverlening in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant verkeert zijn in de tweede helft van 2023 mogelijke oplossingsscenario's voor een bestendige forensische dienstverlening verkend. Deze worden in 2024 verder uitgewerkt.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
a. Het geven van integrale adviezen aan gemeenten op basis van de data en beleidsinspiraties uit de Brabantse Omgevingsscan en het toepassen van de Kernwaarden gezonde leefomgeving en de Handreiking Planregels voor gezondheid. Dit alles opdat gezondheid een essentiële plek krijgt in de omgevingsvisies en omgevingsplannen in alle West-Brabantse gemeenten.	√	Er zijn werkprocedures opgesteld om de al bestaande informele samenwerking meer te formaliseren. Deze zijn met name gericht op de Omgevingswet. We werken in verschillende projecten samen met andere teams, zoals in het kader van een armoedeproject, gezond woon- en leefklimaat arbeidsmigranten en beweegplekken voor ouderen.
b. Met en voor gemeenten producten ontwikkelen, waardoor zij gezondheid beter kunnen meewegen bij het verlenen van vergunningen.	√	Het portaal GGD Omgevingsadvies is in oktober gelanceerd en intern uitgerold zodat alle GGD-collega's de adviezen kunnen toepassen. De oplevering ging gepaard met een lanceringsevenement en communicatieactiviteiten om het portaal bekendheid te geven.
c. Samen met partners de Brabantse Omgevingsscan doorontwikkelen -gebruiksvriendelijker en met nog meer thema's- en er een betere bekendheid aan geven.	√	De nieuwste cijfers uit de monitor zijn verwerkt in de Bros. Ook de inspiraties zijn geactualiseerd en aangevuld met o.a. gelijke gezondheidskansen. Per gemeente is een rapportage over de leefomgeving beschikbaar. In juli zijn in de 3 Brabantse GGD-regio's kennissessies gehouden. Hierop zijn positieve reacties ontvangen. Het onderdeel trillingen (bij geluid) en licht zijn toegevoegd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wat wilden we bereiken in 2023?	Status	Toelichting
d. Het borgen van de rol van de GGD in de samenwerking voor een gezonde omgeving, waarbij we aansluiten bij die tafels waar de impact op de gezondheid het grootst is.	√	Er zijn afspraken gemaakt over deelname en werkwijze van subregionale omgevingstafels. Dit in afstemming met gemeenten, OMWB en de Veiligheidsregio. Het portaal GGD Omgevingsadvies is in oktober 2023 gelanceerd en is bedoeld om gemeenten en initiatiefnemers te helpen om gezondheid mee te wegen in een ruimtelijke ontwikkeling. Rapportage impactanalyse Omgevingswet voor de GGD West-Brabant is afgerond. Daarnaast is gewerkt aan borging gezonde leefomgeving in de regionale aanpak Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

2. Ontwikkelingen in de organisatie

2.1 Waar zijn we trots op

In 2023 waren er binnen de GGD mooie en belangrijke ontwikkelingen, die ons een stap vooruit hebben geholpen in ons werk voor een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant.

SAMEN VOORUIT

'Samen Vooruit' – doorontwikkeling organisatie
In 2023 zijn drie nieuwe kernwaarden 'Eerlijk, gedurfd en vernieuwend' tot stand gekomen. Deze sluiten naadloos aan op de nieuwe toekomstvisie 'we maken samen gezond gewoon'. Deze waarden geven aan op welke wijze wij als GGD hieraan onze bijdrage leveren. Het doorontwikkelen van de organisatie is altijd in beweging, dat doen we samen. In het voorjaar 2023 hadden we een medewerkersbijeenkomst. Naar aanleiding daarvan werden de belangrijkste ontwikkelthema's voor de organisatie voor 2023 en 2024 geagendeerd en getoetst. Vanuit het programma Samen Vooruit hebben we het afgelopen jaar de volgende stappen gezet:

- Van zelfsturing naar zelfstandige teams
- Lijnmanagement geïmplementeerd
- Start herziening functiehuis door HR21 te implementeren
- Verstevigen Medische Lijn
- Optimalisatie van de werkprocessen
- Verder inrichten van Leren & Ontwikkelen, met onder andere Lumina en HR21, een nieuw functiehuis voor groei en ontwikkeling.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Om onze ambities en doelen te bereiken moeten we als organisatie in beweging blijven. Op basis van opbrengsten uit verschillende sessies en evaluaties met onze medewerkers stelden we zeven (door)ontwikkelpunten vast, die in 2023 zijn afgerond of belegd in de organisatie. Zo hebben we onder andere managers aangesteld die meer aandacht aan de medewerkers en de teams kunnen geven. We behielden het goede van de zelforganisatie en voerden daarnaast verbeteringen door, door het verhelderen van werkprocessen en het bieden van een duidelijke structuur en mandatering. Zo hebben we de medische lijn ofwel de zorginhoudelijke structuur steviger weggezet binnen de organisatie. Dit wordt in 2024 voltooid. Jaarlijks gaan we in gesprek met de organisatie om de belangrijkste onderwerpen op te halen en daar de komende periode aandacht aan te geven. In het voorjaar hadden we daarvoor een door de medewerkers gewaardeerde medewerkersbijeenkomst. Naar aanleiding daarvan werden de belangrijkste ontwikkelthema's voor de organisatie voor 2023 en 2024 geagendeerd en getoetst. In 2023 hebben we ook onze drie nieuwe kernwaarden 'Eerlijk, gedurfd en vernieuwend' vastgesteld en gepresenteerd. Deze passen goed bij onze nieuwe toekomstvisie 'we maken samen gezond gewoon' en deze waarden geven aan op welke wijze wij als GGD hieraan onze bijdrage leveren.

Eerlijk

Gedurfd

Vernieuwend

Innovatietraject GGD Next Level

Passend bij de organisatieontwikkeling gingen we op zoek naar innovaties om als werkgever te moderniseren en beter aan te sluiten op de snel veranderende omgeving. We hebben daarvoor een innovatietraject doorlopen via de VOORT methodiek. Een aantal ideeën is uitgewerkt in businesscases in 2023. De concepten Pulse en De Gezondheidsavatar worden verder ontwikkeld. Pulse is een bewustwordingsconcept dat meer ruimte creëert in je werk voor reflectie en innovatie. Met de Gezondheidsavatar wil de GGD 24-uurs ondersteuning bieden aan ouders met opvoedvragen.

Integratie coronawerkzaamheden

Naast onze reguliere activiteiten vonden ook in 2023 werkzaamheden plaats in de aanpak van corona. Deze werkzaamheden zijn vooral uitgevoerd door collega's, die werkzaam zijn in het coronaprogramma. In 2023 is een start gemaakt met de integratie van dit programma in de GGD-organisatie. Per 31 december 2023 is het coronaprogramma formeel beëindigd en daarmee is de integratie in de reguliere GGD-organisatie een feit.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Voorbereiding op de uitbreiding van onze werkzaamheden JGZ voor gemeente Breda per 1 januari 2024

In april 2023 heeft de gemeente Breda besloten om de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg voor 0-4-jarigen in de stad te beleggen bij de GGD West-Brabant per 1 januari 2024. Dit vanuit de visie van een doorlopende lijn van de Jeugdgezondheidszorg voor de leeftijd van 0 - 18 jaar. Het betekent voor de GGD een uitbreiding van de JGZ-werkzaamheden in Breda. In 2023 bereidden we deze uitbreiding voor om de uitvoering hiervan te kunnen waarborgen en de continuïteit van de andere JGZ werkzaamheden te bewaken per 1 januari 2024. Dit vroeg extra inzet van onze collega's van bedrijfsvoering, zoals HR en Facilitair Management, maar ook van de JGZ-collega's. We zijn trots dat het ons gelukt is om op 2 januari 2024 onze deuren voor álle kinderen en hun ouders in Breda te openen.

Wetswijziging Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Er is een wetswijziging op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht sinds 1 juli 2022. Deze wijziging biedt nieuwe mogelijkheden voor het betrekken van gemeenteraden en inwoners en sluit daarmee aan op de wens van de GGD. In onze regio Midden en West-Brabant overlegden wij als Gemeenschappelijke Regelingen over de wijze waarop we de nieuwe regels kunnen volgen en zijn we met een afvaardiging van de colleges en griffies hierover in gesprek geweest. Dit heeft geleid tot duidelijke kaders, die in de basis voor alle gemeenschappelijke regelingen in onze regio gelijkluidend zijn. Op grond van deze kaders stelden we het nieuwe ontwerp van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD West-Brabant op, welke in de bestuursvergadering van januari 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Op 1 juli 2024 treedt de nieuwe GR in werking.

Informatiehuishouding in Control

Door een toename van het hybride werken en het (digitaal) samenwerken met andere organisaties, werd de noodzaak om onze informatiehuishouding onder controle te krijgen groter. Hiervoor is het Programma 'Informatiehuishouding in Control' ingericht. We bundelen hierbij de krachten met GGD Hart voor Brabant, GGD Noord- en Oost-Gelderland, RAV Brabant Midden-West-Noord en Hèt Service Centrum. Het programma rondde in 2023 twee projecten succesvol af. Iedereen werkt nu volledig vanuit de MS365 omgeving. Er wordt nieuw beleid geformuleerd met betrekking tot digitaal samenwerken binnen Microsoft 365. Onderdeel van de uitwerking van dit beleid is een Microsoft365 minimale digitale vaardigheidstraining. Daarnaast is in het najaar op alle SharePoint sites een nieuwe archiveringsoplossing ingericht.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Informatiebeveiliging (NEN7510)

In 2022 is een gezamenlijk programma gestart voor GGD Hart voor Brabant, GGD West-Brabant en GGD Noord- en Oost-Gelderland om de NEN 7510 certificering te behalen. Er is door veel collega's binnen de organisatie hard gewerkt om informatiebeveiliging aantoonbaar op een hoger niveau te brengen. Het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) is ingericht. We implementeerden of verbeterden de 117 beheersmaatregelen uit de NEN 7510, voor zover relevant. We besteedden veel aandacht aan het inventariseren, beoordelen en behandelen van informatiebeveiligingsrisico's. Ook is er gewerkt aan bewustwording bij alle medewerkers, door het vernieuwen van de zogenaamde "gouden regels" en een e-learning die door meer dan 90% van de medewerkers is afgerond. In juli en september zijn proefaudits uitgevoerd door certificerende instelling LRQA. De auditor was positief over de opzet van het ISMS. De officiële certificeringsaudit voor GGD West-Brabant vindt plaats in maart 2024. Naar verwachting zal het NEN 7510 certificaat worden behaald. We stelden Informatiebeveiligings- en privacyspecialisten (PO, FG en CISO) in vaste dienst aan om ook na de certificering het managementsysteem voor informatiebeveiliging verder te verbeteren en de getroffen maatregelen nog beter te borgen in de dagelijkse bedrijfsvoering.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

2.2 Waar moeten we extra aandacht voor hebben?

Naast de genoemde mooie ontwikkelingen is er ook een aantal uitdagingen waarvoor we aandacht hadden.

Binden en boeien blijft een uitdaging
Helaas hebben we nog steeds te kampen met een tekort aan personeel door krapte op de arbeidsmarkt. Dit is een landelijke tendens. Er is vooral schaarste bij medisch personeel en seniore functies met de juiste kwalificaties. Maar ook vacatures voor specifieke functies zoals datascientisten zijn moeilijk invulbaar. We denken continue na hoe we onze (toekomstige) medewerkers kunnen blijven binden en boeien en de kwaliteit van onze dienstverlening kunnen blijven waarborgen.

Veiligheid van onze medewerkers
We zien een toenemende agressieve bejegening van inwoners naar ons personeel en onze organisatie. Deze tendens leidde soms tot onveilige werksituaties voor specifieke groepen medewerkers, zoals onze OGGZ-collega's of collega's die bij de receptie werken. Ook door de bijzondere situaties waarin een forensisch arts zijn werk moet uitvoeren, kan er soms sprake zijn van een onveilige situatie.

We hebben hiervoor gepaste maatregelen ingezet, zodat we dit in de toekomst hopelijk voorkomen.

Schadeclaim ICAM
Stichting ICAM heeft de Staat voor de rechter gedaagd vanwege een vermeend datalek van privégegevens uit de computersystemen van de GGD'en. Stichting ICAM heeft 35 instanties, waaronder het ministerie van VWS, de landelijke GGD GHOR Nederland, regionale GGD'en, veiligheidsregio's en de gemeenten Amsterdam en Rotterdam gedagvaard. Samen met de vertegenwoordigend advocaat bereidden we ons voor op de vervolgstappen in het proces. We leverden in oktober de conclusie van antwoord op. In het eerste kwartaal van 2024 wordt de eerste zitting verwacht. Tegelijkertijd is GGD GHOR in overleg met het ministerie van VWS over compensatie aan de GGD'en in geval van een mogelijke claim.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3. Indicatoren afzonderlijke taakgebieden

In de Beleidsbegroting 2023 zijn voor een aantal onderdelen van ons werk indicatoren opgenomen. In deze bestuursrapportage geven we het resultaat hierop weer. Ter vergelijking geven we ook de begroting weer die we vooraf hebben geraamd voor 2023.

In de bijlage van dit jaarverslag is een aantal indicatoren op gemeenteniveau weergegeven. Deze factsheets zijn dit jaar voor het eerst als een extra service opgesteld op basis van de beschikbare gemeentecijfers. Dit wordt in 2024 verder doorontwikkeld, mits naar tevredenheid van onze gemeenten.

In 2023 zijn we samen met ambtenaren Volksgezondheid gestart met een aanpassing van onze indicatorenset naar meer waardegedreven en resultaatgerichte indicatoren, die beter passen bij de doelen uit ons beleidsplan 2023-2026. We vinden het belangrijk dat we het eerlijke, gedurfde en vernieuwende verhaal vertellen, ondersteund door data: tel & vertel! Het gaat niet om de vinkjes maar om de vonkjes, die onze bijdrage aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant inzichtelijk maken. In 2024 ronden we dit traject af.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3.1 Programma Infectieziektebestrijding

Team IZB

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aard en aantal meldingen en signalen, met toelichting	1.500	713	Dit is exclusief de meldingen in het kader van. COVID19.

Team Seksuele Gezondheid

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal cliënten SOA	SOA 4.000 PrEP 750	SOA 3.568 PrEP 502	
Aantal geconstateerde SOA's (bij een cliënt kunnen verschillende SOA's worden gevonden)	850	1.008 SOA's	Vindpercentage bij SOA-consulten = 25,7 % Vindpercentage bij PrEP-consulten = 18,9%

Team TBC

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal uitgevoerde verrichtingen voor opsporing en behandeling van TBC	2.750	3.000	
Aantal opgespoorde actieve (ziek) en latente (drager, maar nog niet ziek) TBC-infecties	25 actieve en 50 latente infecties	24 actieve en 24 latente TBC-infecties	

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3.2 Programma Jeugdgezondheidszorg

Vanwege het gebruik van de NCJ-definitie voor bereik vergelijken we de cijfers met de realisatie van 2022

Indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal kinderen met een contactmoment binnen het basispakket:			
0-6 maanden	4.154	4.171	
7-12 maanden	3.621	3.429	
1-4 jaar	9.324	9.913	
4-12 jaar	25.005	31.338	Dit betreft het contactmoment 5 jaar en 10/11 jaar. Door corona konden we deze contactmomenten niet op school uitvoeren. De kinderen werden uitgenodigd op de GGD-locaties, waarbij de opkomst lager was in 2022. Sinds 2023 weer gestart met screenen op schoollocaties.
12-18 jaar	25.006	26.415	We zijn 2 cohorten VO 2 aan het screenen en zien een toename in MAZL aanmeldingen.
Mate van kwetsbaarheid:			
ETM 1	60%	65%	We zien een toename in kinderen die een score hebben van ETM1. Dit komt omdat we extra focus leggen binnen de JGZ-teams op het goed registreren van kinderen, ook ‘waar alles goed mee gaat’.
ETM 2	34%	30%	
ETM 3 of hoger	6%	5%	
Fysiek interne interventie	43%	60%	De percentages zijn op basis van het totaal aantal zorginterventies, afgezet tegen het uniek aantal kinderen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Indicator	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Opmerkingen
Fysiek extern doorverwezen	33%	33%	
Psychosociaal interne interventie	18%	29%	
Psychosociaal extern doorverwezen	6%	19%	
Vaccinaties Volledig 2jr Volledig 5jr DKTP Volledig 10jr DKTP Volledig 10jr BMR HPV 14jr MACWY	 92% 93% 92% 93% 52% 90%	 85%-89% ** 77% 81% 81% 60% *** 76% ****	Het RIVM levert jaarlijks achteraf het volledige vaccinatiebereik. De huidige percentages tonen een minimaal vaccinatiebereik obv. vaccinaties gezet én geregistreerd door de GGD West-Brabant. **De huidige rapportage voorziet in percentages per vaccinatiemoment. Volledig 2 jaar bestaat uit vier vaccinatiemomenten, waarbij de percentages individueel alle tussen de 85% en 89% liggen. ***Cijfer toont percentage gevaccineerd obv RIVM oproepen in Groepsvaccinaties (ongeacht of het 1e of 2e HPV betrof). **** Cijfer toont percentage gevaccineerden bij benadering van door RIVM opgeroepen unieke kinderen in 2023 voor MenACWY

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3.3 Programma Lokaal gezondheidsbeleid en onderzoek

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aard en aantal kennisproducten/ rapportages over onderzoek, met toelichting	50	52	Concrete producten: gemeenteprofielen, gemeente tabellenboeken, gemeente GALA diagram, adviezen, AB-notitie, factsheets, actualisatie websites, rapportages, tijdschriftartikelen, symposium, presentaties, congresposter, kennisagenda.

3.4 Programma Gezonde en Veilige leefomgeving

Team Preventie & Gezondheid

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Percentage gemeenten waarin inzet adviseur preventie en gezondheid conform maatwerkafspraak is uitgevoerd, met toelichting	100%	100%	
Aard en aantal themanetwerk(en) waaraan werd deelgenomen	35	35	In deze netwerken werken we samen met partners in sociaal domein, eerste lijn en tweede lijn. De meeste netwerken komen periodiek samen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Team Toezicht & THZ

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal risicogestuurde jaarlijkse onderzoek kinderopvang.			
A): aantal j.o. B): aantal UREN n.o./i.o.; C): aantal vgo jaarlijks; D): aantal VGO OVR; E): aantal OVR KDV/BSO; F): aantal ONR KDV/BSO;	696 603 492 173 28 34	660 823 409 114 62 52	
Prostitutiebedrijven	11	10	
Wmo-instellingen	23 inspectie-onderzoeken en 10 cliëntbezoeken	22 inspectie-onderzoeken	Cliëntbezoeken zijn vervallen op verzoek gemeenten
Tattoo- en piercingbedrijven	T&P: 80 Evenementen: 10	T&P: 75 Evenementen: 3	
Schepen	60	17	
Hygiëne en veiligheidsonderzoek Vluchtelingenlocaties	-	11	

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal binnengekomen vragen aan en klachten bij GMV	180	200	
Aantal gevraagde beleidsadviezen aan GMV	21 beleidsadviezen en 11 werkgroepen	21 beleidsadviezen en 11 werkgroepen	
Aantal gevraagde adviezen bij acute (milieu-) incidenten	5	12	

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3.5 Programma Kwetsbare groepen

Team Openbare geestelijke gezondheidszorg

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal cliënten van team OGGZ	1.300	1.600	
Aantal mensen door team OGGZ doorverwezen naar bemoeizorg, MASS en reguliere zorg	900	1.312	
Aantal intakes (algemene gezondheidsscreenings) bij dak- en thuislozen	1150	83	
Aantal consulten voor dak- en thuislozen	100	92	

Team Forensische geneeskunde

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aantal lijkschouwingen incl. euthanasie (forensische adviezen aan Officier van Justitie bij niet-natuurlijk overlijden)	800	860	
Aantal lijkschouwingen bij euthanasie (forensische adviezen aan Officier van Justitie bij euthanasie)	335	463	

PSHi en PSHOR

Indicator	Begroting 2023	Realisatie 2023	Opmerkingen
Aard en aantal incidenten met dreigende maatschappelijke onrust die door de GGD zijn ondersteund	19	22	
Aantal malen dat een PSHi-coördinatieteam bijeen is geroepen	8	6	

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

4. Financiële analyse

Voor deze analyse is gekeken naar de financiële effecten van de GGD-taken in 2023. Er is een onderscheid gemaakt in de financiële impact op GGD taken, de rechtmatigheid en de financiële risico's als gevolg van de coronacrisis.

Financiële impact GGD-taken

Voor 2023 is een nadelig financieel resultaat van 40k geboekt. Dit resultaat is een verzameling van een aantal voordelige (V) en nadelige (N) ontwikkelingen uit de exploitatiebegroting 2023.

Wij zien net als in voorgaande jaren helaas een nadelige trend rondom onze formatie en bezetting. Het invullen van vacatures blijft een uitdaging. Naast de uitdagingen rondom specialistische functies zoals artsen en verpleegkundigen hebben we in 2023 veel energie gestoken in het vinden van goed gekwalificeerd personeel in ondersteunende diensten. Dit resulteert financieel in een positief resultaat binnen de exploitatie.
Anderzijds zien we dat dit voordeel deels teniet is gedaan doordat specialistische functies ingehuurd zijn. Verder zijn we, net als in 2022, terughoudend geweest in vervangingsinvesteringen.

Naast economische afschrijvingen keken we nauwlettend naar technische afschrijvingen van onze (roerende/onroerende) activa. Dit zijn incidentele voordelige resultaten omdat we hier te maken hebben met uitgestelde investeringen.

We zien ook een aantal voor- en nadelen op het gebied van de gerealiseerde opbrengsten. Met name op het gebied van de Wijk GGD'er zien we dat de in 2022 ingezette stijging is voortgezet waardoor daar, ten opzichte van de beleidsbegroting 2023, een aanzienlijk voordeel is gerealiseerd. Helaas merken we na een aantal zeer goede jaren een negatiever resultaat bij de reizigersvaccinaties. Dit is te wijten aan een tekort aan personeel om deze dienstverlening op peil te houden. De vraag naar deze dienstverlening is gelukkig nog wel steeds groot.

Financiële impact corona

Ten opzichte van 2022 zien we dat de corona-activiteiten sterk zijn gedaald. Inmiddels zijn we bijna volledig afgeschaald voor deze activiteiten. Ten opzichte van onze beleidsbegroting ontstaat daardoor op zowel de baten als de lasten een aanzienlijk voordeel. Per saldo heeft dit echter geen effect op het financiële resultaat van de GGD omdat dit door het Rijk wordt bekostigd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Corona Next Step

De uitvoering van alle coronataken gebeurde in 2023 vanuit het programma Corona Next Step. Dit waren alle werkzaamheden in het kader van de corona-werkzaamheden.

Binnen de regio West-Brabant zijn er in het jaar 2023 115.348 vaccinaties gezet, waarvan het leeuwendeel in het laatste kwartaal, waarin de najaarscampagne werd uitgevoerd. Deze najaarscampagne werd uitgevoerd op locaties in Breda, Roosendaal en Bergen op Zoom. Daarnaast werden mobiele teams ingezet om niet-mobiele thuiswonenden en bewoners van zorginstellingen op hun locatie te vaccineren.

Tabel coronavaccinaties:

Kwartaal (2023)	Aantal gezette vaccinaties
1e kwartaal	6.890 (was 238.512 in 2022)
2e kwartaal	277 (was 86.173 in 2022)
3e kwartaal	141 (was 52.537 in 2022)
4e kwartaal	108.040 (was 145.905 in 2022)

5. Beleidsindicatoren

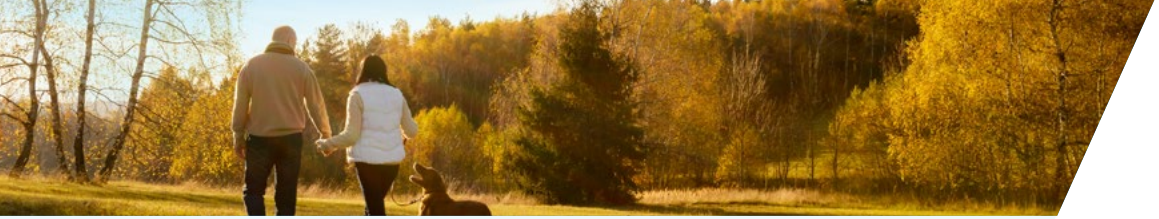
	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Realisatie
1	Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,339
2	Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,346
3	Bestuur en ondersteuning	Apparaatkosten	Kosten per inwoner	€ 11,80
4	Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten al % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	38,27%
5	Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	22,73%

Paragrafen

1	**Paragraaf bedrijfsvoering**	**42**
	1.1 Het Service Centrum	42
	1.2 Huisvesting en duurzaamheid	42
	1.3 Inkoop	44
	1.4 Informatiebeheer	45
	1.5 Gegevensbescherming met informatiebeveiliging	46
	1.6 Organisatie en medewerkers	47
	1.7 Jaarverslag kwaliteit	48
	1.8 Rechtmatigheidsverantwoording	51
2	**Paragraaf samenwerkingsverbanden**	**53**
	2.1 Het Service Centrum	53
	2.2 Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid	53
	2.3 GHOR Midden- en West-Brabant	53
3	**Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)**	**54**
4	**Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing**	**55**
	4.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's	55
	4.2 Kengetallen	56
	4.3 Beschikbare weerstandscapaciteit	57
	4.4 Benodigde weerstandscapaciteit	57
5	**Onderhoud kapitaalgoederen**	**65**
	5.1 Onderhoud pand	65
	5.2 Onderhoudscontracten	65
6	**Paragraaf financiering**	**66**
	6.1 Liquiditeitsbeheer	66
	6.2 Kasgeldlimiet	66
	6.3 Renterisico vaste schulden	68
	6.4 Vermogensstructuur en financiering (GGD)	69
	6.5 Rentetoerekening	70

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1. Paragraaf bedrijfsvoering

1.1 Het Service Centrum

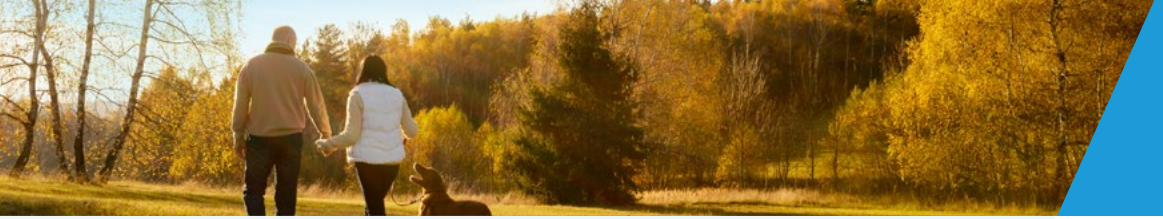
Het Servicecentrum (HSC) is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en de GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het samen uitvoeren van ondersteunende diensten, zoals financiën, automatisering en personeelszaken. Deze samenwerking is geregeld in een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening'; er gelden daarmee vaste verdeelsleutels voor het kostenaandeel voor GGD West-Brabant. HSC wordt aangestuurd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regeling. De GGD Hart voor Brabant is penvoerder en heeft voor HSC een aparte administratie ingericht. De financiën van HSC zijn daarmee onderdeel van de jaarrekening van de GGD Hart voor Brabant. In de jaarrekening van GGD West-Brabant worden de personeelskosten van HSC verantwoord onder 'personeelskosten' (medewerkers met een arbeidscontract bij GGD WB) en alle overige kosten onder 'materiele kosten'.

1.2 Huisvesting en duurzaamheid

Huisvesting

Actuele huisvesting onderwerpen in 2023/2024:

- Herhuisvesting locatie Made in de St. Bernardus kerk te Made, omdat contract op huidige locatie aan het Vierendeel niet verder verlengd kon worden en ingebruikname Bernarduskerk eind 2023 is voorzien, zijn er enkele tijdelijke maatregelen getroffen;
- Herhuisvesting locatie Halsteren en Bergen op Zoom in Scheldedok te Bergen op Zoom, ingebruikname is eind 2023 voorzien;
- Herhuisvesting locatie Oudenbosch in een zorgcentrum te Oudenbosch is per 1 oktober 2022 gerealiseerd;
- Herhuisvesting locatie Hoeven in Dorpshuis Hoeven (voormalige kerk), verdere afstemming met de gemeente Halderberge;
- Herhuisvesting locatie Chaam in Kind Centrum Chaam;
- Herhuisvesting locatie Almkerk in MFA Almkerk;
- Herhuisvesting Geertruidenberg, omdat de locatie in Raamsdonksveer niet meer voldoet zal het consultatiebureau worden gehuisvest in Geertruidenberg aan de Walgang 95. Realisatie in Q2 2023.

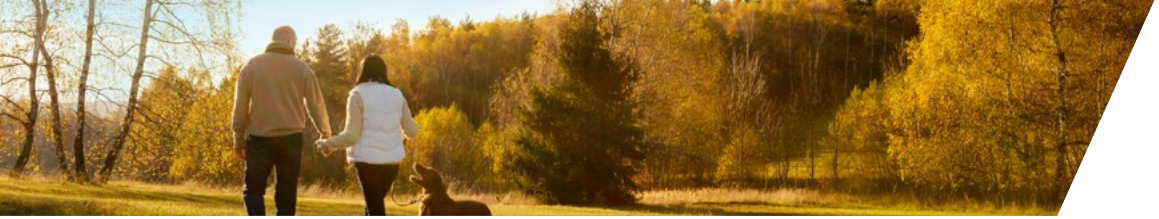
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Consultatiebureaus in een nieuw jasje
Goed werkgeverschap is een thema bij de GGD, ook op de consultatiebureaus. De locaties hebben allemaal een flinke opfrisbeurt gekregen en een meer uniforme uitstraling waarbij onder andere er meer groen op de werkplek is. Daarnaast hebben de consultatiebureaus een eenduidige uitstraling gekregen met het Safari thema.

Ventilatie op locaties
In 2021 is er door Innax installatieadviseurs onderzoek gedaan om overzicht en duidelijkheid te krijgen over de ventilatiesituatie per locatie. Daarnaast is er aanvullend gevraagd onderzoek te doen naar de aanwezige warmteklachten bij vijf locaties. Hieruit is naar voren gekomen dat negen locaties niet voldoen aan de eisen. Van die negen locaties zijn er vijf waar een traject loopt voor herhuisvesting, hierop zal niet verder geïnvesteerd worden. Op verschillende locaties zijn airco-installaties aangebracht, behalve één locatie waarin dit meegenomen wordt in de verbouwing en daar zijn we over in overleg met de Vereniging van Eigenaren (VVE).

Meubilair
Op vier decentrale locaties is het oude meubilair vervangen door nieuw meubilair. De GGD wil op alle locaties goede arbeids- en werkomstandigheden creëren. Het plaatsen van meubilair dat voldoet aan de ARBO-eisen is daar een onderdeel van. Op de Doornboslaan zijn 20 werkplekken vervangen door zit/sta werkplekken en op de eerste en tweede etage zijn de bureaustoelen vervangen.

Hybride werken
Om het hybride werken goed blijvend te kunnen ondersteunen zijn er voor diverse vergaderruimtes extra audiovisuele middelen aangeschaft.
In juli 2022 is het project “Zo werken wij” gestart. Een gezamenlijke aanpak van GGD West-Brabant (WB) en GGD Hart voor Brabant (HvB). De doelstelling hiervan was: alle medewerkers van GGD WB en HvB (inclusief HSC en GHOR Brabant MWN) werken vanaf medio 2023 ‘hybride’. Dit doen ze in een gezonde en veilige werkomgeving waarin ze klantgericht (samen)werken met voldoende flexibiliteit, balans en plezier. Medewerkers werken samen en weten elkaar te vinden in deze (crisis)organisatie. Medewerkers voelen zich voldoende gefaciliteerd en ondersteund om hun werkomgeving en faciliteiten passend af te stemmen op de eigen werkzaamheden en op de activiteiten passend bij het team zodat er efficiënt samengewerkt kan worden. (concreter uitgewerkt in op te leveren resultaten).
Het project Zo Werken Wij is succesvol afgerond in 2023.
Er is een aantal aanbevelingen gedaan, die in de lijn worden opgepakt, zoals bijvoorbeeld een eenduidige thuiswerkregeling.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

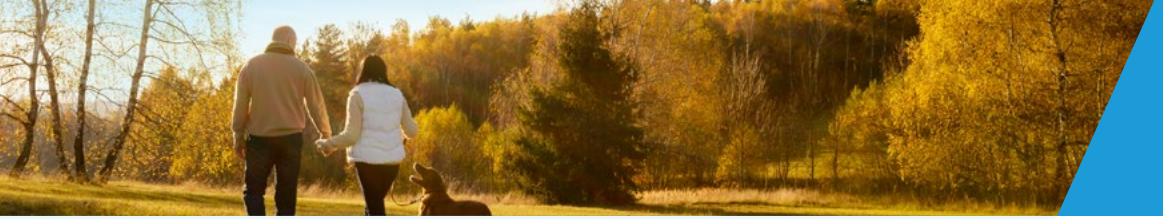
1.3 Inkoop

In 2023 heeft de organisatie de beheersing op rechtmatigheid voortgezet. De organisatie is doorgegaan om maatregelen te treffen die ons duurzaam ondersteunen om aan de eisen van rechtmatigheid te voldoen. Een aantal voorbeelden van deze genomen maatregelen zijn: periodieke overleggen met keybestellers, klankbordgroep medische materialen en finance en control, invoering van locatiedagen inkoopteam binnen onze organisatie, verdere doorontwikkeling van verplichtingenadministratie, verbetering van contractmanagement proces, leveranciersbeoordeling en vooral stuurinformatie op onrechtmatigheid door het (door)ontwikkelen van dashboards en interne catalogussen voor inkopen. Daarnaast is in 2023 het Inkoopbeleid geactualiseerd.

Duurzaamheid

We stuurden in 2023 ook steeds meer op duurzaamheid, bijvoorbeeld bij aanbestedingen. Bij lopende aanbestedingen is gekeken naar eventuele extra eisen rondom duurzaamheid. Zo hebben we bij de aanbesteding voor aardgas gekozen voor 100% CO2-gecompenseerd aardgas (ingangsdatum 2024), hebben we bij de aanbesteding voor elektriciteit gekozen voor 100 % duurzame elektriciteit (ingangsdatum 2025), hebben we gekozen voor een energieneutraal archiefdepot, hebben we gekozen voor mobiliteitsbegeleiding waarbij sprake is van duurzame tewerkstelling van medewerkers, hebben we ervoor gekozen om ingeleend personeel zoveel mogelijk dezelfde secundaire arbeidsvoorwaarden te bieden als eigen medewerkers, hebben we gekozen voor een duurzaam en biologisch assortiment in de bedrijfscatering (incl. gouden label gezonde schoolkantine). Bij de bedrijfscatering zijn tevens eisen gesteld aan zo min mogelijk

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

milieubelastende verpakkingsmaterialen en milieuvriendelijke (schoonmaak)materialen en is gegund op duurzaamheid (o.a. tegengaan voedselverspilling, goed werkgeverschap, keurmerken, etc.). Ook is in 2023 de vervanging naar ledverlichting voortgezet, zijn er twee elektrische dienstfietsen aangeschaft (vitaler en duurzamer dan een auto), zijn de hoofdlocatie en alle decentrale locaties voorzien van meer interieurbeplanting (zuivere en gezonde lucht) en is de reprodienst geminimaliseerd (minder papierverbruik).

1.4 Informatiebeheer

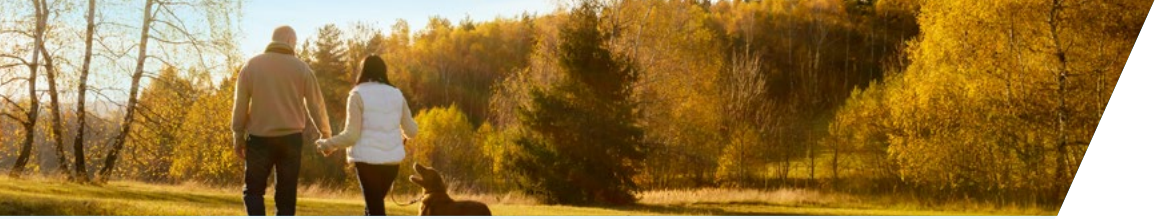
Volgens de Archiefwet 1995 moet de GGD zijn informatiebeheer goed inrichten. Het doel is informatie zo te beheren dat het duurzaam toegankelijk is, de bedrijfsvoering wordt ondersteund en de risico's beheerst zijn. Eén keer in de twee jaar vindt er een toetsing plaats door de toezichthouder (stadsarchivaris gemeente Breda of gemeente 's-Hertogenbosch).

Met de aanpak van het verbeteren van de informatiehuishouding, door de uitvoering van het "Programma informatiehuishouding in control" in 2022, is een grote stap gezet naar een digitaal informatie- en archiefbeheer dat op orde en in control is.

De afgelopen drie jaar zijn er grote stappen gezet om het archief- en informatiebeheer op orde te brengen en te houden zowel in papieren als in digitale vorm. Voor de papieren archieven geldt dat de laatste werkzaamheden worden uitgevoerd eind 2022 en 2023. De papieren archieven worden dan overgedragen aan de betrokken archiefinstellingen (Stadsarchief 's-Hertogenbosch en Stadsarchief Breda). Voor de digitale informatie is het "Programma informatiehuishouding in control" opgestart.

Het "Programma informatiehuishouding in control" bestaat uit 4 projecten: Veilig opslaan, delen en archiveren in relevante applicaties door iedere medewerker, Slim (o)verhuizen van netwerkschijven naar M365 applicaties, Veiligstellen hotspot Corona informatie en bestanden, Herstarten archiveringsproces. Het programma vormt dus de basis voor het op orde brengen en houden van het archief- en informatiebeheer, de awareness voor het informatiebeheer en het kwaliteitsmanagement op dit gebied.

Het programma en de daaruit voortkomende actiepunten vormen de basis om de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer continue te borgen. Hierdoor worden de mogelijke risico's en tekortkomingen in het archief- en informatiebeheer zoveel mogelijk beperkt. De GGD Hart voor Brabant, GGD West-Brabant en de Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

West-Noord kunnen hierdoor op een zorgvuldige wijze bewijs en verantwoordingen afleggen en voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit De Archiefwet en de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

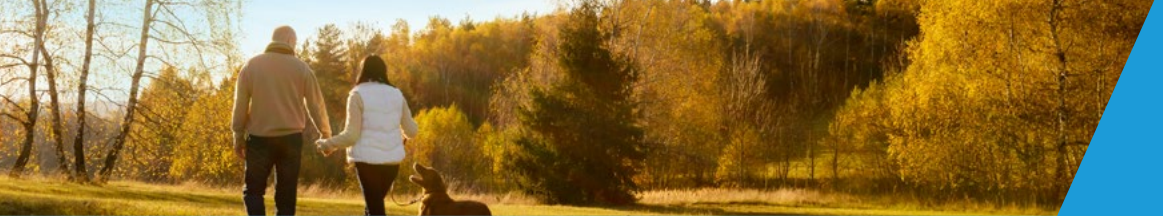
1.5 Gegevensbescherming met informatiebeveiliging

Gelukkig is 2023 op het gebied van het beheren en verwerken van persoonsgegevens overzichtelijker geweest dan de jaren ervoor. De in- en uitstroom van medewerkers is aanzienlijk verminderd. Ook is het beheer van de corona-applicaties (landelijk) inmiddels goed geregeld. GGD GHOR Nederland is een belangrijke partner (verwerker) op het gebied van informatievoorziening en de verwerking van persoonsgegevens. GGD GHOR Nederland heeft eind 2023 het NEN 7510 certificaat behaald.

Er is opnieuw aandacht besteed aan het verder inzichtelijk maken van het applicatielandschap en beoordelen van gegevensverwerkingen inclusief bijbehorende risico's. Middels een periodiek privacy-overleg wordt samengewerkt met GGD Hart voor Brabant en GGD Noord en Oost-Gelderland bij het uitvoeren en actualiseren van DPIA's.

Ook is meer aandacht besteed aan het creëren van bewustwording bij medewerkers omtrent privacy en informatiebeveiliging. Naast het feit dat medewerkers tijdens de onboarding een presentatie krijgen over privacy en informatiebeveiliging is de organisatie in 2023 begonnen met een e-learning, waarbij medewerkers de nodige basiskennis wordt bijgebracht omtrent privacy en informatiebeveiliging. Het resultaat is dat de medewerkers de Privacy Officer en de Ciso beter weten te vinden.
De Privacy Officer en Functionaris Gegevensbescherming zijn vervangen door nieuwe collega's in vaste dienst. Op korte termijn zal ook een Security Officer (CISO) in vaste dienst worden aangesteld. Deze specialisten zullen ook in 2024 de naleving van de privacywetgeving bewaken en waar nodig versterken.

Binnen de teams zijn Portefeuillehouders Kwaliteit aanwezig, die aanvullende taken hebben gekregen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Alle medewerkers hebben hierdoor een aanspreekpunt binnen hun directe werkomgeving en de adviseurs hebben ambassadeurs binnen de teams waarmee zij contact onderhouden ten aanzien van o.a. gewijzigd beleid of eventuele informatiebeveiligingsincidenten en datalekken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

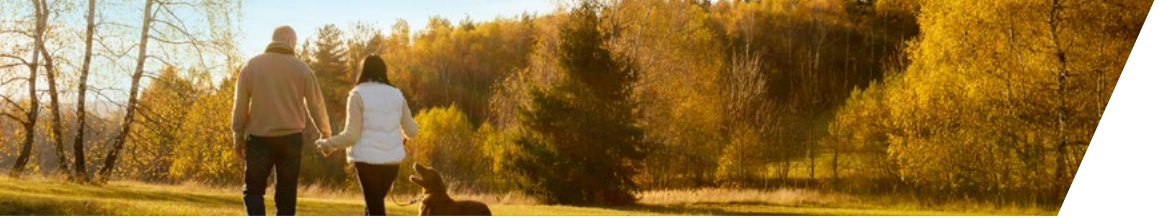
1.6 Organisatie en medewerkers

Aantal medewerkers	Waarde
Regulier proces	
• In dienst	394
- FTE	241,05
- Deeltijd	72%
• Inhuur	119
• Stagiaires	41
Corona	
• Inhuur	308
• Stagiaires	0
Totaal	**702**

In 2023 zijn door de inzet van een recruiter veel vacatures ingevuld door tijdelijke/vaste medewerkers. Met name binnen het team Bedrijfsvoering was het aantal inhuur derden op vaste formatie hoog.

FTE	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Infectieziektebestrijding	43,59	35,94
Jeugd en Gezin (4-18)	105,51	89,52
Lokaal Gezondheidsbeleid (Beleid en Onderzoek)	26,68	19,28
Gezonde en Veilige Leefomgeving (Prevente en THZ)	26,81	19,53
Kwetsbare Groepen (+GROP)	10,07	9,49
Ondersteunende afdelingen	55,29	36,54
MT	4,33	7.12
Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid	14,85	9,48
GHOR Midden en West-Brabant	10,37	9,16
Het Servicecentrum	7,00	5,39
Totaal formatie GGD West-Brabant	**304,50**	**241,45**

Het aantal fte bij het MT bestaat uit 3,0 fte MT-leden, 1,09 fte managers JGZ, 2,1 managers AGZ en 1,93 fte overig ten laste van domein MT.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.6.1 Ziekteverzuim

Ziekteverzuim	2022	2023	Norm
Gemiddeld verzuim	7,19%	5,14%	4,30%
Waarvan langdurig ziek (>43 dagen)	80,67%	77%	-
Meldingsfrequentie	1,03	0,64	1
Gemiddelde verzuimduur	29,89 dagen	31,64 dagen	-

Het gemiddeld verzuim in 2023 is 5,14%. Dit is een flinke daling ten opzichte van 2022, maar nog steeds hoger dan de doelstelling. De verlaging is deels te danken aan een vermindering van de coronaklachten, maar ook aan de vermindering van het aantal langdurig zieken. De verzuimduur is licht gestegen ten opzichte van 2022. Dit betekent dat binnen de groep van langdurig zieken weinig medewerkers hersteld zijn. De meldingsfrequentie is weer gedaald en onder de norm die we onszelf hebben opgelegd.

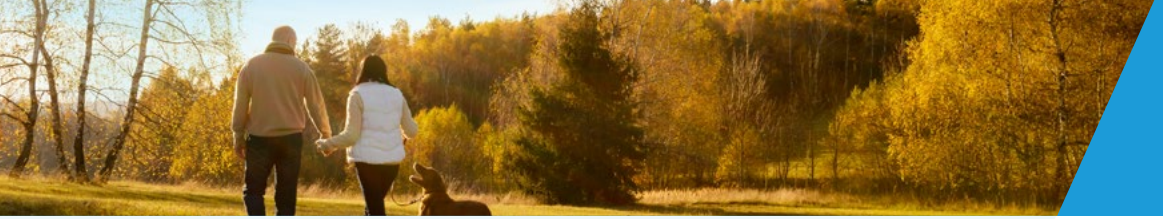
Het verzuimproces is in 2023 anders ingericht door de verantwoordelijkheid meer bij de managers te beleggen. Of de verlaging van de verzuimcijfers daarmee te maken hebben blijft een vraag, maar is in ieder geval een mooi resultaat.

1.7 Jaarverslag Kwaliteit

Continu verbeteren is onderdeel van onze manier van werken en is daarmee een belangrijke pijler in het bevorderen van de kwaliteit van onze dienstverlening. We zijn continu in beweging en willen daarmee blijven aansluiten bij onze klanten, de maatschappij en relevante wet- en regelgeving. Een aantal processen op basis waarvan wij continu verbeteren lichten we hierna toe.

Klachten

Waar de ontvangen klachten de afgelopen jaren grotendeels te maken hadden met onze dienstverlening rondom Covid-19, is dat in 2023 heel anders geweest. Het aantal klanten binnen dit deel van de organisatie en het aantal gezette covid-vaccinaties, waren dan ook vele malen lager. Het aantal klachten over onze 'reguliere' dienstverlening lag ook iets lager dan in voorgaand jaar. In 2023 zijn er 49 klachten ontvangen. Nagenoeg alle klachten zijn binnen de wettelijke termijn behandeld en naar tevredenheid afgerond. De meeste klachten hadden betrekking op bejegening en/of communicatie. Wij zien dat de teams, die zelf een grote rol spelen in de klachtbehandeling, zeer voortvarend en serieus aan de slag zijn gegaan met zowel de behandeling van de ontvangen klachten, als het nemen van verbetermaatregelen naar aanleiding van de klachten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Daarmee hebben zij een grote verbeterkracht laten zien. De klachtenprocedure is in 2023 herijkt.

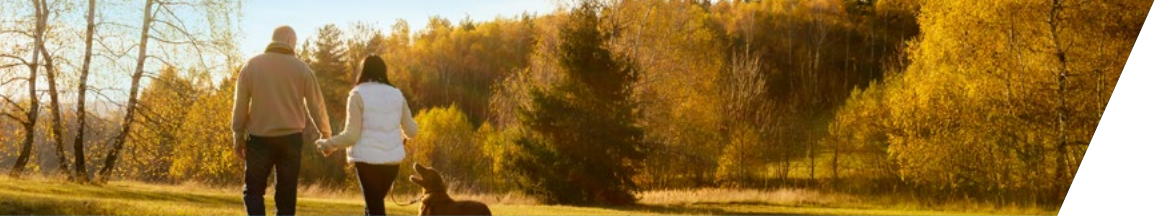
Meldingen van (bijna) incidenten

Om te leren van (bijna-) medische incidenten/ fouten hanteren wij een interne procedure die gebaseerd is op de Wet Kwaliteit, Klachten, Geschillen Zorg (Wkkgz). Alle medewerkers kunnen een (bijna-) incident melden, waarna gestructureerd onderzoek wordt gedaan middels de PRISMA light-methodiek. In deze methodiek gaat het nadrukkelijk niet om het aanwijzen van een schuldige, maar om de kern van wat en waardoor het niet goed is gegaan. Zijn de kernoorzaken naar boven gekomen, dan worden er verbetermaatregelen ingezet om de kans op herhaling van een vergelijkbaar incident in het vervolg te minimaliseren. In 2023 werden in totaal 79 (bijna-) incidenten gemeld. Dit betreft een afname in Covid-19-gerelateerde (bijna-) incidenten en een lichte toename in 'reguliere' (bijna-) incidenten. Er hebben zich geen cliëntgebonden calamiteiten voorgedaan in 2023. Naast de energie die is gestoken in het analyseren en verbeteren o.b.v. deze meldingen, is er ook gewerkt aan het proces zelf. Binnen ieder team is afgesproken welke collega dergelijke onderzoeken uitvoert; voor deze groep GGD-medewerkers is in 2023 weer een gecombineerde basis- en opfrisscholing PRISMA light georganiseerd.

Daarnaast is het meld- en onderzoeksproces gedigitaliseerd in de applicatie Zenya en gekoppeld aan een verbeterproces dat door hetzelfde systeem wordt ondersteund. Ten derde heeft het thema 'omgaan met afwijkingen/incidenten/klachten' centraal gestaan in een van de interne auditrondes die in 2023 is uitgevoerd. De combinatie van deze activiteiten heeft het meldingsbewustzijn binnen de organisatie zichtbaar verhoogd.

Externe audit op kwaliteitsnorm De Maatstaf/ISO9001

Naast interne auditrondes laten wij ons kwaliteitsmanagementsysteem jaarlijks in een externe audit toetsen aan de geaccrediteerde kwaliteitsnorm De Maatstaf/ISO9001.
De auditgesprekken beslaan een dwarsdoorsnede van de gehele organisatie en worden door de auditoren van CIIO waarderend ingestoken. Deze audit heeft in het voorjaar van 2023 opnieuw plaatsgevonden, het betrof een regulier tussentijds bezoek waarbij het kwaliteitscertificaat is gecontinueerd tot medio 2024. Het overall beeld bij de auditoren was dat de koers, processen en systemen van GGD West Brabant goed zijn doordacht en zorgvuldig worden uitgevoerd. Een kanttekening die in 2022 was geplaatst, was naar tevredenheid opgelost. Er is daarnaast een nieuwe kanttekening geplaatst t.a.v. organisatie-infrastructuur.

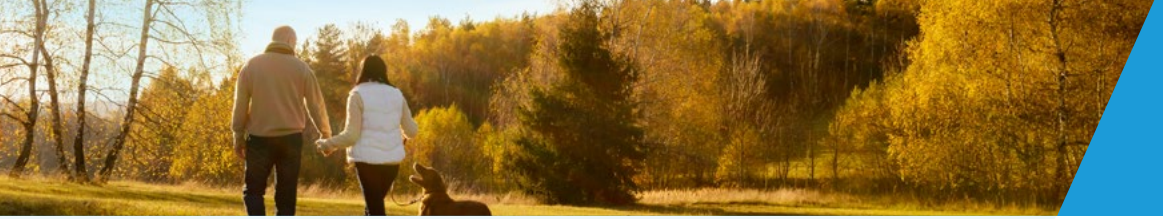
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Het ging om de aanwezigheid van de Bedrijfshulpverlening (BHV) in relatie tot het flexibel werken. Hierop lopen de eerste corrigerende maatregelen binnen de organisatie.

Klantbeleving

We voeren klantbelevingsonderzoeken periodiek uit. Daarnaast voeren we deze ook gericht uit om zicht te krijgen op ervaringen in getroffen verbeterpunten. Dit jaar zijn de teams verdeeld in kwaliteitsclusters per klantteam. Dit heeft geholpen in zicht krijgen op wie de klant is. Afhankelijk van de klant (of samenwerkingspartner) wordt een dergelijk onderzoek verschillend uitgevoerd: direct na het afsluiten van de dienstverlening of periodiek bijvoorbeeld aan het einde van het jaar, middels enquêtes of middels evaluatiegesprekken. Binnen de sector Jeugdgezondheidszorg is bijvoorbeeld digitaal een grootschalige enquête uitgezet om een bepaalde digitaliseringsslag te evalueren die in het kader van het programma Dienstverlening van morgen is uitgetest. Een uitdaging waar we de komende periode voor staan, is het verhogen van de responscijfers om voldoende zicht te blijven houden op de klantbeleving en mogelijke verbeteracties t.a.v. de kwaliteit van onze dienstverlening.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.8 Rechtmatigheidsverantwoording

In deze paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) voortkomend uit de rechtmatigheidsverantwoording nader toegelicht. Hiervoor wordt de rapporteringstolerantie gehanteerd die vastgesteld is in de financiële verordening op 30-03-2023 door het algemeen bestuur. Conform artikel 21 van de Financiële verordening legt het dagelijks bestuur verantwoording af in de paragraaf bedrijfsvoering in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en de daaruit voortkomende bevindingen. Naast geconstateerde afwijking rapporteert het dagelijks bestuur oplossingen ter voorkoming van de geconstateerde afwijkingen in de komende jaren. De geconstateerde afwijkingen binnen de rechtmatigheidsverantwoording komen voort uit het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

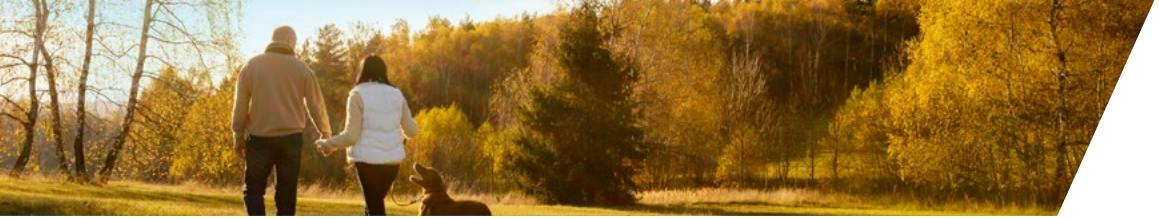
Deze verantwoording hanteert de rapporteringstolerantie, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze rapporteringstolerantie is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 0,1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves), met een ondergrens van €100.000. De bevindingen en oplossingsrichtingen op de bevindingen worden gecategoriseerd op basis van de drie criteria van rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het vastgestelde normenkader ligt ten grondslag aan het voorwaardencriterium.
Op basis van het voorwaardencriterium zijn er geen afwijkingen geconstateerd.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. Op basis van het begrotingscriterium zijn er geen afwijkingen geconstateerd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen.

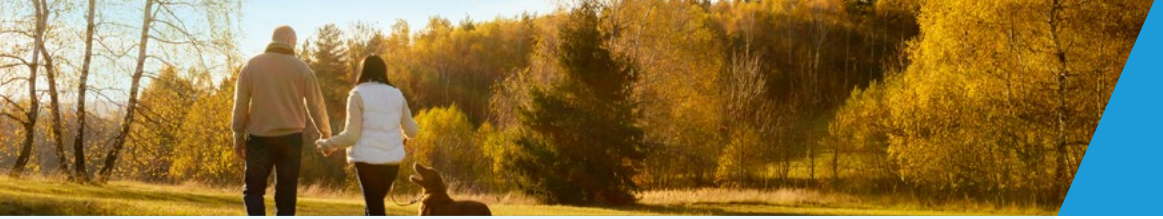
Op basis van M&O-criterium zijn er geen afwijkingen geconstateerd. Daarnaast zijn er geen zaken bekend die toezien op fraude door eigen medewerkers in 2023.

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor geldende criteria.

Formele rechtmatigheidsfouten

Formele rechtmatigheidsfouten betreffen onrechtmatige beheershandelingen die geen (mogelijke) financiële gevolgen heeft. Vanuit de uitgevoerde werkzaamheden over 2023 hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

2. Paragraaf samenwerkingsverbanden

De GGD West-Brabant heeft geen verbonden partijen.
In deze paragraaf lichten wij onze samenwerkingsverbanden toe.

2.1 Het Service Centrum (HSC)

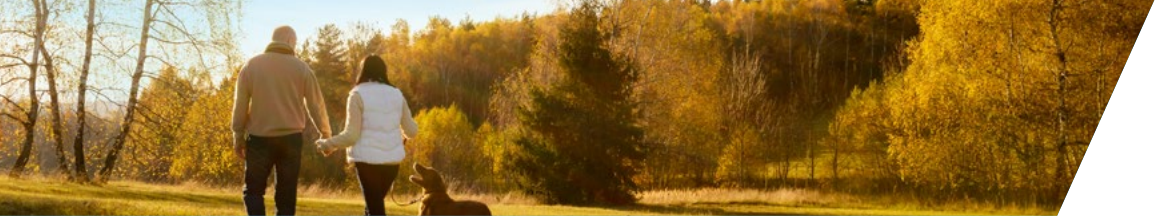
Het Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten; zie verder de paragraaf Bedrijfsvoering.
Op basis van de overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' komt in 2023 25,35% van de totale kosten HSC voor rekening van GGD West-Brabant. Dit komt overeen met € 2,3 miljoen. De kostenverdeelstaat van het HSC is opgenomen onder bijlage 1.5 van deze jaarrekening.

2.2 Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid

Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de GGD'en in Brabant hun krachten op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Breda.
De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoners. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder van dit samenwerkingsverband. De aansturing van het bureau GMV wordt gedaan door de DPG van de GGD West-Brabant. De volledige baten en lasten van dit samenwerkingsverband zijn onderdeel van deze jaarstukken. Het resultaat van de activiteiten van het bureau GMV wordt bij de resultaatsverdeling verrekend met een specifieke bestemmingsreserve op de balans van de GGD West-Brabant.

2.3 GHOR Midden- en West-Brabant

De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de GGD West-Brabant hebben vanaf 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst Kosten voor gemene rekening, met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen. De DPG West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR taken in Midden en West-Brabant.
De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekostigt grotendeels de GHOR taken. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant. Daarmee is dit samenwerkingsverband onderdeel van deze jaarstukken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

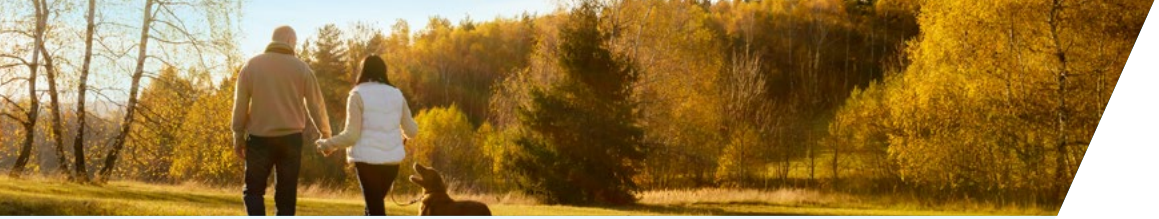
In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In deze paragraaf legt GGD West-Brabant verantwoording af in het kader van de Wet open overheid.

De Woo verplicht bestuursorganen, zoals de GGD West-Brabant, om informatie op verzoek openbaar te maken. Dit verzoek kan worden gedaan door andere organisaties, maar ook door inwoners. In 2023 ontving de GGD West-Brabant vier Woo-verzoeken, waarvan er drie in behandeling zijn genomen. Bij deze drie behandelde Woo-verzoeken is de verzochte informatie aan de verzoeker verstrekt. Eén Woo-verzoek is niet in behandeling genomen, omdat de GGD op basis van bepalingen in de Woo niet verplicht, en in de praktijk niet in mogelijkheid, bleek om deze informatie te verstrekken.

Buiten de Woo-verzoeken, ontvangt de GGD ook verzoeken om zienswijzen op de Woo-verzoeken van derden. Hierin wordt gevraagd of informatie met betrekking tot de GGD openbaar gemaakt mag worden door een derde partij.

Naast de verplichting om informatie op verzoek openbaar te maken, bevat de Woo ook een inspanningsverplichting om diverse besluiten en beleidsstukken openbaar te maken. Sommige documenten, zoals jaarstukken en de beleidsbegrotingen, waren uiteraard al openbaar. Op dit moment zijn we bezig om een omgeving en een werkproces in te richten waarmee we op een toegankelijke manier de informatie ontsluiten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

4. Paragraaf weerstands-vermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en / of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook praktische ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen en indien nodig voor de toekomst een aangepast beleid in de eerstvolgende begroting te formuleren.

4.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

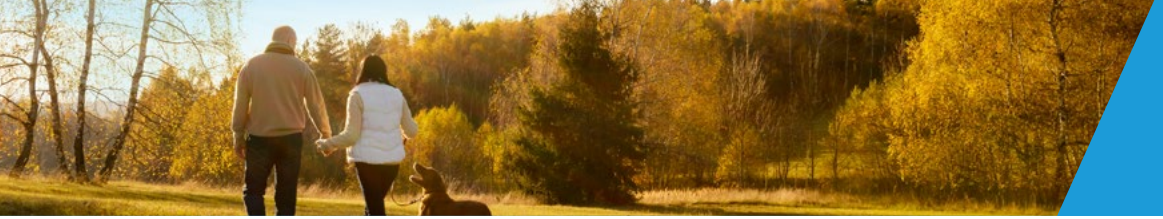
Wij definiëren een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De beschikbare weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
B. Alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit vormt de benodigde weerstandscapaciteit.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's, wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Dit cijfer is samen met andere vermogenskengetallen opgenomen in de tabel van paragraaf 4.2. De beschikbare weerstandcapaciteit staat in paragraaf 4.3. De benodigde weerstandscapaciteit is het uitvloeisel van de risicokwantificering en deze staat in paragraaf 4.4. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het algemeen bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.

Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

tegelijkertijd voor zullen doen of in de maximale omvang. Daarom wordt gebruik gemaakt van de kans op optreden van een risico en de financiële gevolgen zoals die per risico zijn aangegeven. De kans dat een risico zich voordoet is onderverdeeld in de onderstaande verdeling;

Nihil	0%
Zeer laag	10%
Laag	30%
Middel	50%
Nihil	70%
Zeer laag	90%
Laag	100%

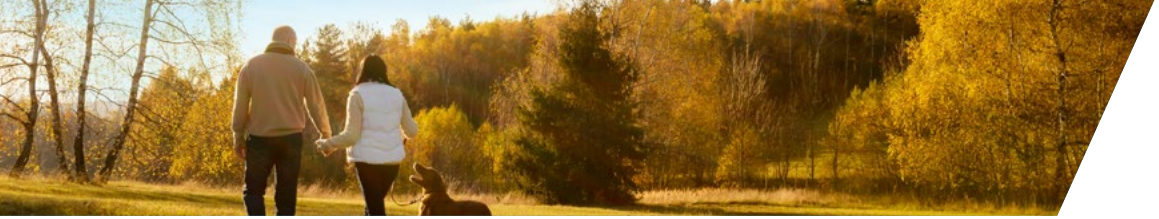
4.2 Kengetallen

In het kader van de vernieuwing van het BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor de GGD West-Brabant zijn de volgende kengetallen van toepassing:

- Netto schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten;
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen;
- Weerstandsvermogen: beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de verwachte risico's.

Kerngetallen	2023	2022
Netto schuldquote	2%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	2%	2%
Solvabiliteitsratio	25%	35%
Weerstandsvermogen	99%	105%

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

4.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

(bedragen in €)

Stand reserves	2023	2022
Algemene reserve GGD WB	2.336.391	1.899.625
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000	2.000
Bestemmingsreserve risico plustaken GGD WB	852.251	852.251
Totaal reserves t.b.v. weerstandsvermogen	**3.190.643**	**2.753.876**

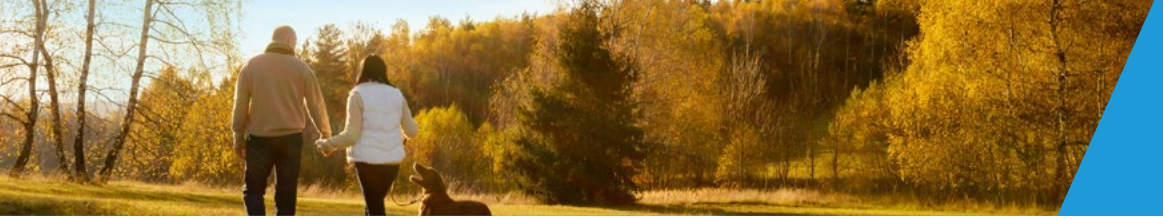
Het algemeen bestuur stelde normen vast voor de Reserves. Bij een stand buiten deze grenswaarden neemt het algemeen bestuur een besluit bij de resultaatsbestemming.

4.4 Benodigde weerstandscapaciteit - op basis van de risico-inventarisatie

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van de GGD. Dit profiel geeft het totaal van risico's met een substantiële impact, die gedekt moet kunnen worden met de beschikbare weerstandscapaciteit. De kwantificering van de risico's op basis van een kans- en impact-inschatting vindt plaats via een zogenaamde risico-inventarisatie, die we jaarlijks opstellen.

De risico's binnen de GGD West-Brabant worden op verschillende wijzen geïdentificeerd. Risico's en kansen zijn een vast onderdeel van de Planning en control cyclus binnen de GGD West-Brabant. De teams rapporteren op vaste momenten over de voortgang van doelen en ambities en op de risico's en kansen. Daarnaast heeft het MT samen met adviseurs een omgevingsanalyse en risicomanagement sessie gedaan, om strategische en externe risico's te identificeren. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, dan wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken.

Het maximale totale risico heeft een omvang van 9.768k. We maken een kansberekening van de mogelijke uitkomsten dat één of meerdere risico's zich voordoen.
Uit deze kansberekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van 3.161k. Gezien de huidige stand van de beschikbare

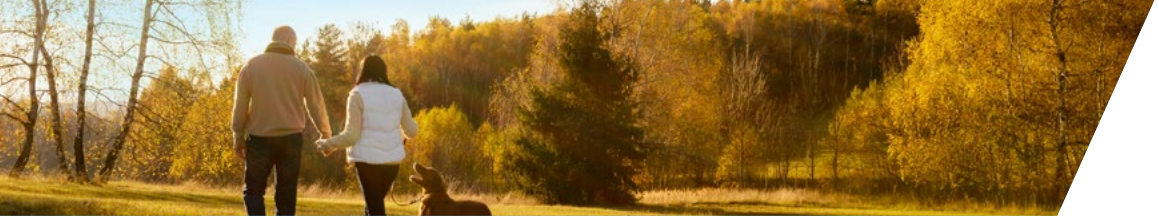

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

weerstandscapaciteit is het dekkingspercentage 99%.
In samenwerking met andere GGD'en is tevens een risico-matrix opgesteld voor de invloed van COVID-19.

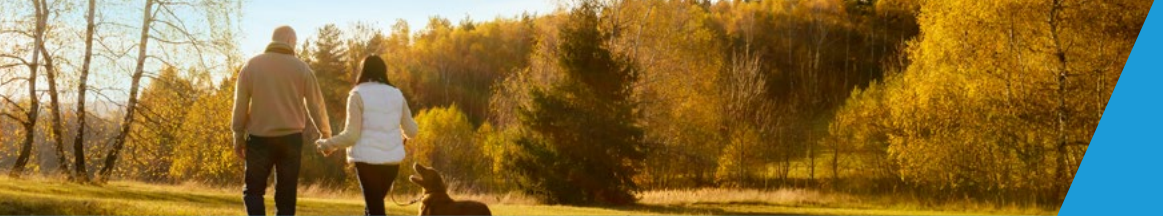
Deze risico's hebben op dit moment niet (allemaal) direct een financieel gevolg door de vergoeding vanuit het rijk die er tegenover staan. We zullen deze risico's echter wel meenemen in de evaluatie en richting de toekomst.

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	35%	1.350	300	473	Kans dat gemeentelijke bijdrage volledig stopt is zeer laag. Wel is het risico op daling van mogelijke gemeentelijke bijdrage in de nabije toekomst groter geworden i.v.m. negatieve meerjarenperspectief van onze deelnemende gemeenten. Dit kan uiteraard ook een effect hebben op Verbonden Partijen en/ofwel Gemeenschappelijke regelingen. Wij gaan uit van 4-5% aan een mogelijke negatieve impact op onze gemeenschappelijke regeling.	nvt

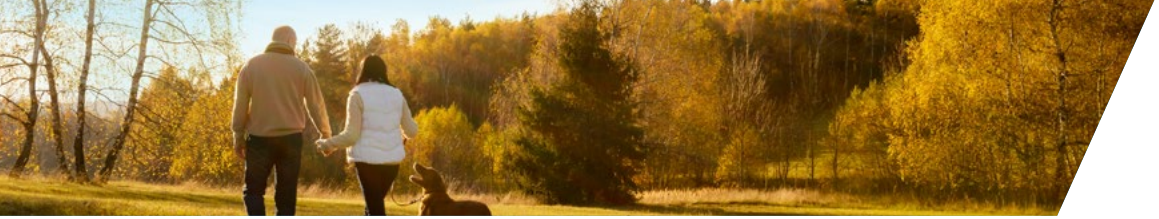
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Onvoldoende uitvoering van basistaken door met name onvoldoende formatie en opgeleid personeel.	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	40%	1.500	300	600	In 2023 is de kwetsbaarheid rondom een aantal functies zoals verpleegkundigen, artsen maar ook in de ondersteunende diensten verder toegenomen. Deel van de problemen is exogeen van aard (o.a. forensische artsen). Naast imago effecten hebben we vooral zichtbaar financiële hinder ondervonden door het aantrekken van tijdelijke duurdere inhuur personeel.	Strategisch personeelsbeleid en inzet van reserve markttaken.
	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken		40%	1.000	300	400	Dit zijn de aanvullende opdrachten (die niet via basispakket lopen). Het staat de gemeente vrij of ze extra diensten wil afnemen bij GGD. Gezien de financiële uitdagingen van de gemeenten heeft de GGD aangeboden aan deze specifieke gemeenten om de mogelijkheden tot bezuinigingen te zoeken in relatie tot de plustaken. Kans wordt groter dat gemeente hier gebruik van gaan maken. Uitdaging wordt groter in sociaal domein en kan effect hebben op financiën plustaken.	Meer werken met flexcontracten of alternatieve opbrengsten zoeken. Daarnaast door samenwerkings-overeenkomsten af te spreken kunnen we ruim jaar van te voren ervoor zorgen dat frictie minder een groot knelpunt wordt.

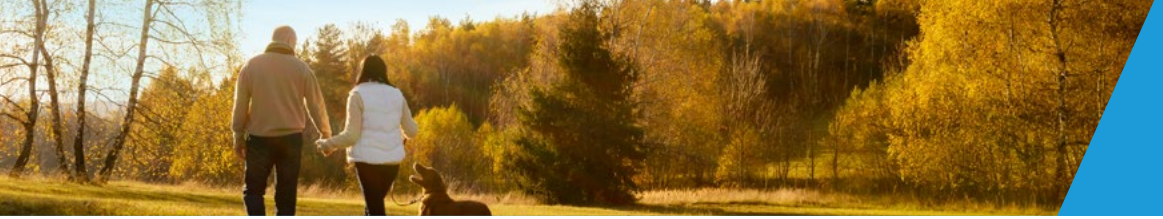
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4.	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	5%	250	75	13	Frictiekosten gemeentelijke bijdrage a.g.v. vermindering van 0-4 jarigen is kleiner geworden. In 2024 is o.a. 0-4 jarigen Breda toegoegd aan onze dienstverlening.	nvt
	Frictiekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten.		35%	830	29	291	Sinds 2023 is er een substantiële toename van landelijke SPUK regelingen (waaronder Covid en Versterking Pandemische Paraatheid). Er zijn onzekerheden rondom duur van deze subsidies. Mogelijkheid dat we met achterblijvende kosten (incidenteel/ structureel) blijven zitten a.g.v. afbouw van covid is sterk toegenomen. Naast fragiliteit van tijdelijke Covid regelingen houden we onze inkomsten op specifieke markttaken sterk in de gaten zoals team onderzoek.	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel
	Reizigerszorg		40%	300	150	120	Inschatting van afname inkomsten voor reizigerszorg blijft staan. In 2023 zien we dat beoogde resultaat niet is gerealiseerd. Kans ingeschat als 50% dat inkomsten van reizigerszorg met 30% terug zullen lopen als gevolg van problemen binnen de bezetting. Tevens verwachten we een lichte daling in de afname van dit product.	

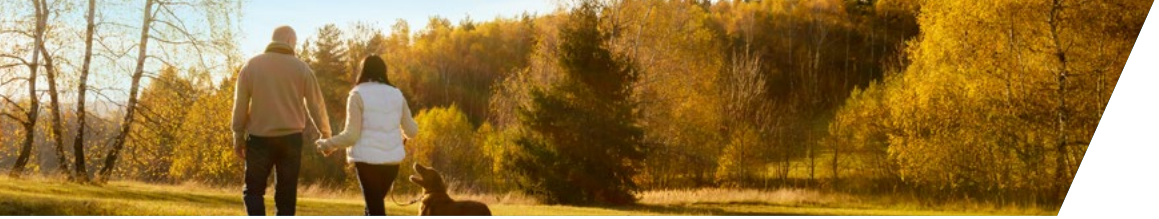
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen (huisartsenpilot, GMV, cultuur subsidie)	Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap bestede middelen. Ook voor participerende partners.	10%	485	49	49	Huisartsen pilot bijdrage GGD WB opgenomen 250K, GMV realisatie 1.25 mln. (eigen bijdrage GMV 235K).	
	Betalen vennoot-schapsbelasting overheidsbedrijven	Voor het (netto) rendabele gedeelte van de markttaken is de GGD VPB-plichtig	100%	0	0	0	VPB moet betaald worden als er op bepaalde activiteiten winst wordt behaald. Dit is geen risico maar een verplichting. Er is een voorziening voor opgenomen in de balans.	geen actie nodig
Primaire taken	Gezamenlijke dossiervoering Kidos met 3 organisaties kan niet meer onder huidige privacy regels.	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Analyse is inmiddels uitgevoerd. Jong JGZ heeft enkel een raadpleegfunctie voor historie. TWB en GGD kunnen nog steeds gebruik maken van Kidos, echter ieder enkel gegevens raadplegen vanuit eigen entiteit.	90%	200	180	180	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Bedrag is nog niet bekend en is ingeschat op 200K. Ontvlechting heeft plaats gevonden. zie Kolom D.	Rol bestuur & manage-ment

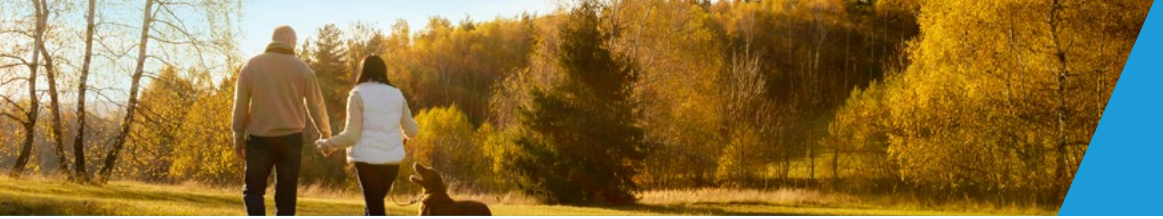
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Primaire taken	Tariefsdaling op de uitvoering JGZ door GGD	De uitvoering van het nieuwe basispakket in JGZ voor die gemeenten waar de GGD deze verzorgt van 0-18, gaat gepaard met een efficiëncy afspraak, die door de integrale uitvoering moet worden gerealiseerd.	0%	400	0	0	Normaal bedrijfsvoeringsrisico	Verantwoorde-lijkheid van teams en management.
	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casuïstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is. Ook in 2023 is er vaker beroep gedaan op de organisatie. Om voldoende capaciteit te houden ook in de toekomst zal de vergoedingsregeling uitgebreid worden.	25%	500	50	125	We zien dat we vaker en langer beroep moeten doen op ons personeel voor verschillende crisisdiensten en momenten. Om de betrokkenheid te behouden worden de uren van de medewerkers gecompenseerd.	nvt
	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	40%	200	15	80	Iedere GGD maakt obv de landelijke kostprijsberekeningen individuele afspraken met de politie	Verantwoorde-lijkheid van teams en management.

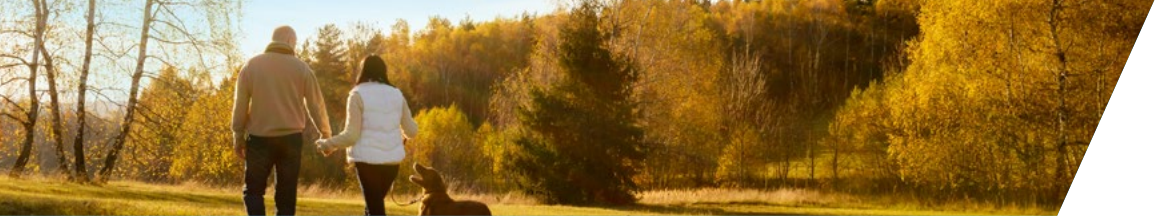
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheids risico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek	10%	500	50	50	Aanbesteding 250+250K	Geen actie nodig
	Toenemende compliance eisen (AVG)	Maximale boete bij niet voldoen aan AVG eisen.	15%	700	210	105	AVG 2% van de omzet (verhoogd naar 30% gezien ervaringen en stijging activiteiten covid-19). Kans is lager geworden i.v.m. onze investering in onze IB beleid.	AVG plan van aanpak strak uitvoeren
	Hoger kostenniveau HSC; GGD West Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners.	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	5%	300	15	15	Kans is aangepast naar laag. De investeringen van afgelopen jaren resulteert in een lager risico. Er zijn geen signalen dat de GGD komende jaren nog financieel zal moeten bijbetalen. HSC heeft inmiddels een reële begroting t.o.v. de taken die uitgevoerd worden.	Via controllers-overleg en stuurgroep strategische Samen-werking invloed op beleid HSC
	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuïteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen zeer afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stoormuitval o.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccianties.	5%	147	7	7	10% vd loonkosten van 1 dag en 65k voorraad op 3 locaties	Geen actie, veelal externe oorzaken

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Bedrijfsvoering	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de Doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg	50%	600	540	300	Huurcontract door de Veiligheidsregio is opgezegd. Vierde verdieping is leeg. We zijn op zoek naar een huurder. Risico voor komende 4 jaar bij leegstand is crica 600k. Wel verwachten wij dat we eerder een huurder kunnen vinden waardoor we de kans op leegstand voor 4 jaar afzwakken.	Huurder heeft daadwerkelijk opgezegd, wordt nu gezocht naar nieuwe huurder
	Hoofdkantoor kosten			PM	PM	PM	2026 reservering huisvesting leeg. Per 2025 moet er structureel evenwicht zijn.	Actie vervroegd door gesprekken met provincie. Per 2025 moet er structurele dekking zijn voor hoofdkantoor
	Mobiliteit personeel		70%	506	354	354	1,5% van aantal FTE (150K per FTE)	Te voorzien als het concreet wordt
	TOTAAL			**9.768**	**2.624**	**3.161**		

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

5. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

5.1 Onderhoud pand

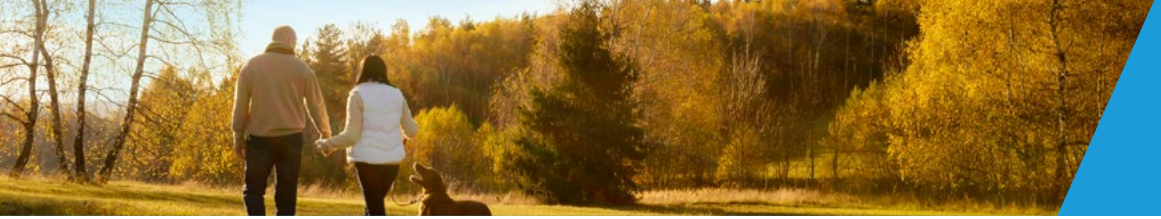
Om de vereiste kwaliteit in ons werk te leveren, moeten we over adequate huisvesting beschikken en is het van belang dat de waarde van onze gebouwen op peil blijft. Die waarde hangt mede samen met de aantrekkelijkheid van zowel de gebouwen zelf als hun omgeving. Voor de hoofdvestiging, en -indien van toepassing- ook voor de nevenlocaties, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen.

De meerjaren onderhoudsplanning is weer geactualiseerd voor de periode 2023-2042. In de Doornboslaan is vervolg gegeven aan het vervangen van de verlichting door LED en is de camera-installatie vervangen. Op de locatie Terheijden zijn schilderwerkzaamheden verricht. De locatie Prinsenbeek heeft een upgrade gehad, de indeling is bouwkundig aangepast, schilderwerk is uitgevoerd, vloerbedekking is vervangen, raamdecoratie is vervangen en de ventilatie en koeling zijn aangepast.

5.2 Onderhoudscontracten

Voor overige kapitaalgoederen zoals multifunctionals, vaccin-koelkasten e.d. zijn ook onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. In het geval van lease of huur wordt het onderhoud in de betreffende contracten meegenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6. Paragraaf financiering

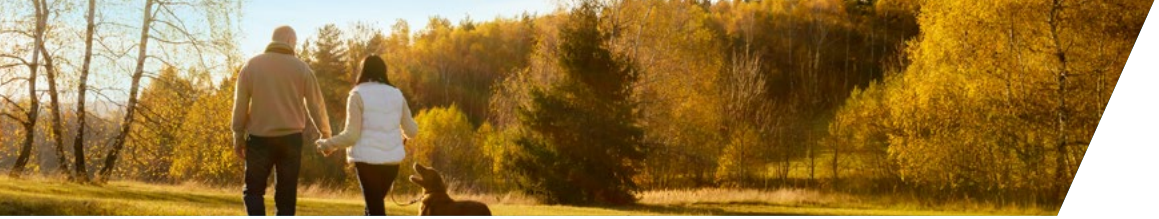
6.1 Liquiditeitsbeheer

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdrage en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd. In de begroting 2023 is ervan uitgegaan, dat de mutatie werkkapitaal nihil is. De bankstand ultimo 2023 is € 80.000 daarnaast staat eind 2023 €13.878.155 op schatkistbankieren.

6.2 Kasgeldlimiet

De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de jaarbegroting 2023 (€62.332.000) wat resulteert in een bedrag van €5.111.224. GGD West-Brabant blijft ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet.

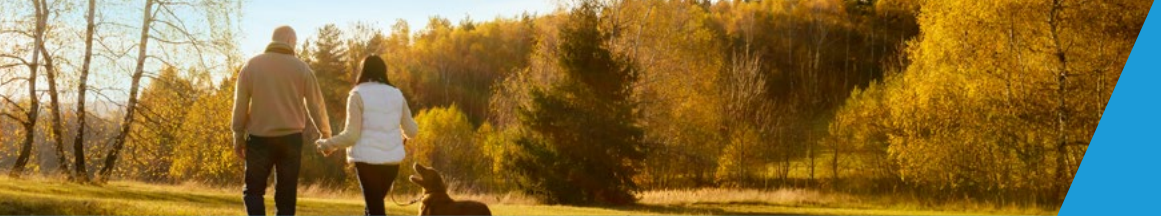

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

(bedragen x 1.000)

	2023							
	Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
1 Vlottende schuld	**1**	3867	**4**	5052	**7**	9424	**10**	14862
	2	4621	**5**	5734	**8**	8890	**11**	15748
	3	3802	**6**	6545	**9**	9487	**12**	13976
2 Vlottende middelen	**1**	7951	**4**	8501	**7**	13080	**10**	18218
	2	7214	**5**	8873	**8**	12298	**11**	17323
	3	7125	**6**	9018	**9**	13073	**12**	17512
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	**1**	-4.084	**4**	-3.449	**7**	-3.656	**10**	-3.356
	2	-2.593	**5**	-3.139	**8**	-3.408	**11**	-1.575
	3	-3.323	**6**	-2.473	**9**	-3.586	**12**	-3.536
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)		-3.333		-3.020		-3.550		-2.822
5 kasgeldlimiet		5.111		5.111		5.111		5.111
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		8.445		8.132		8.661		7.934
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)								
7 Begrotingstotaal		62.332						
8 Percentage regeling		8,2%						
9 kasgeldlimiet		5.111						

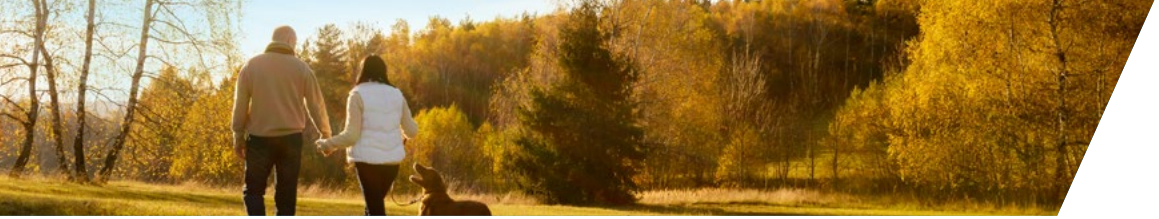
VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.3 Renterisico vaste schulden (zie bijlage 4: Staat van langlopende leningen)

Ter financiering van de nieuwe huisvesting zijn in 2007 de volgende leningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inbouw van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor de periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant schuld € 1.625.000 na 30 jaar).

Omschrijving	Lening nummer	Ingangsdatum	Looptijd	Rente	Hoofdsom in €
BNG	40102214	16-10-2006	Tot 1-7-2028	4,20%	2.000.000
BNG	40102215	02-07-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.500.000
		01-10-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.000.000
TOTAAL LENINGEN IVM HUISVESTING					**8.500.000**

De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal 2023 (wet Fido).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

(bedragen x 1.000)

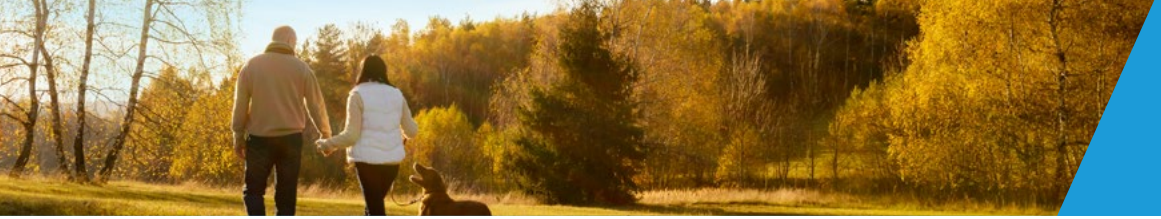
Omschrijving	Realisa-tie 2023	Begroot 2023
Renterisico		
1 Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
2 Betaalde aflossingen	263	263
3 Renterisico (1+2)	263	263
4 Rente-risiconorm	12.466	12.466
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	12.204	12.204
5b Overschrijding rente-risiconorm (3 > 4)	nvt	nvt
Renterisiconorm		
4a Begrotingstotaal		62.332
4b Percentage regeling		20%
4 Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)		12.466

6.4 Vermogensstructuur en financiering (GGD)

De GGD West-Brabant streeft ernaar om de vaste activa te financieren met lang beschikbaar vermogen. Ultimo 2023 worden de vaste activa ad € 8,4 miljoen als volgt gefinancierd.

(bedragen x € 1.000)

	Boek-waarde 31-12-2023	Boek-waarde 31-12-2022	Verschil
Materiële vaste Activa	8.377	8.583	-206
Financiering			
Eigen vermogen	6.664	6.704	-40
Voorzieningen	685	519	166
Langlopende Schulden	4.563	4.825	-262
Financiering lange termijn	**11.912**	**12.048**	**-136**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.5. Rentetoerekening

De rentekosten dienen te worden toegerekend aan de taakvelden. De rente heeft volledig betrekking op de aanschaf van het pand te Breda. Derhalve zijn de rentekosten volledig toegerekend aan het taakveld overhead. Het renteresultaat is nihil, zie onderstaand schema.

(bedragen in €)

Renteschema		
a. De externe rentelasten over de korte en lange termijn financiering		201.696
b. de externe rentebaten (idem)		-
Saldo Rente lasten en rentebaten		201.696
c1. De rente die aan de grondexploitatie MOET worden doorberekend		-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend		-
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend		201.696
Aan taak velden toe te rekenen externe rente		201.696
d1. Rente over eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen		-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		201.696
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		
f. Rente resultaat op het taakveld Treasury		-

Jaarrekening 2023

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1	**Grondslagen**	**72**
2	**Balans per 31 december 2023**	**75**
3	**Toelichting op de balans per 31 december 2023**	**76**
4	**Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa**	**87**
5	**Overzicht baten en lasten 2023 GGD West-Brabant**	**88**
	5.1 Overzicht baten en lasten	88
	5.2 Exploitatie overzicht 2023	89
6	**Toelichting op het overzicht baten en lasten 2023**	**91**
	6.1 Baten	91
	6.2 Lasten	93
	6.3 Incidentele baten en lasten	95
	6.4 Taakveldenoverzicht	96
	6.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	97
	6.6 Rechtmatigheidsverantwoording	99
	6.7 SiSa bijlage	100
7.	**Gebeurtenissen na balansdatum**	**101**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1. Grondslagen

Inleiding

We maken de jaarrekening op basis van de voorschriften van het BBV. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.
De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend worden.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, rekenen we sommige personele lasten echter toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt, bijvoorbeeld bij componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening of nemen we op andere wijze een verplichting op.

De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Bij (eenmalige) effecten waaruit formele verplichtingen voortvloeien (bijvoorbeeld bij reorganisaties) moet wel een verplichting opgenomen worden.
Cijfers in de verschillende tabellen die opgenomen zijn in de jaarrekening zijn in duizenden euro's weergegeven.

Balans

<u>Vaste activa</u>

Materiële vaste activa met economisch nut.
Deze activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Investeringsbijdragen van derden worden afgeschreven op het saldo van de betreffende investering. Slijtende investeringen krijgen vanaf het moment van ingebruikneming een lineaire afschrijving in de verwachte gebruiksduur, waarbij we rekening houden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2022. De afschrijvingstermijnen in jaren:

- grond en terreinen	geen
- bedrijfsgebouwen	50
- inbouw en semipermanente opstal	20
- verbouwingen en bedrijfsgebouwen	10
- bedrijfsauto's	5
- medische inventaris	10

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

- telefonie en communicatie	5
- inventaris	10
- technische installaties in bedrijfsgebouwen	10
- automatiseringsapparatuur	3
- kantoorautomatisering en netwerkapparatuur	3
- applicatieprogrammatuur	4

Vlottende activa

Voorraden
We waarderen producten en goederen tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als die lager is dan de kostprijs. Dat doet zich vooral voor als voorraden incourant worden.

Vorderingen en overlopende activa
We waarderen de vorderingen tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht, die we bepalen op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa nemen we op tegen de nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen waarderen we op het nominale bedrag van de verplichting of het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin we rekening houden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in het jaarverslag vindt u het beleid hiervoor.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verplichte paragrafen BBV
In het onderstaande overzicht is weergegeven waar de verplichte paragrafen van de BBV terug te vinden zijn in de Jaarstukken 2023 van de GGD West-Brabant.

a: lokale heffingen	niet van toepassing
b: weerstandsvermogen en risicobeheersing	zie paragraaf 4
c: onderhoud kapitaalgoederen	zie paragraaf 5
d: financiering	zie paragraaf 6
e: bedrijfsvoering	zie paragraaf 1
f: verbonden partijen	zie paragraaf 2
g: grondbeleid	niet van toepassing

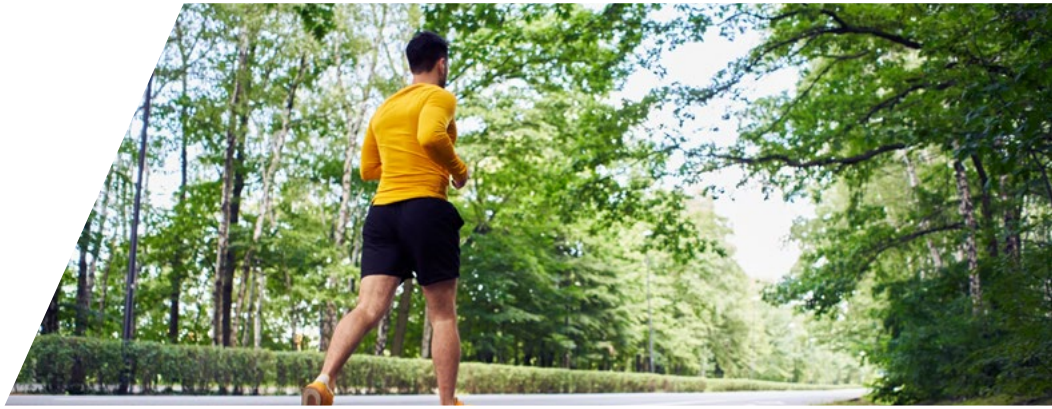
Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheids-verantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Financiële Verordening 2023, het controleprotocol 2023 (inclusief normen-en toetsingskader) en op basis van de kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normen- en toetsingskader 2023 zoals op 30-03-2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
  - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten op programmaniveau en overschrijdingen van uitgaven op investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de Financiële Verordening 2023 is beschreven wanneer deze overschrijdingen 'acceptabel' zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten op programmaniveau, onderschrijdingen van lasten op programmaniveau en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
  - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat
  - o Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 1.327.830) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - o Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

2. Balans per 31 december 2023

(bedragen in €)

	31-12-2023		31-12-2022	
A c t i v a				
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		8.377		8.583
Vlottende Activa				
Voorraden	52		50	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	16.211		9.074	
Liquide middelen	85		82	
Overlopende activa	1.717		616	
		18.065		9.822
Totaal activa		**26.442**		**18.405**
P a s s i v a				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	2.336		1.900	
Bestemmingsreserves	4.368		4.367	
Gerealiseerd Resultaat	-40		437	
		6.664		6.704
Voorzieningen		685		519
Langlopende Schulden		4.563		4.825
Vlottende Passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.399		4.693	
Overlopende Passiva	11.131		1.664	
		14.530		6.357
Totaal Passiva		**26.442**		**18.405**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

3. Toelichting op de balans per 31 december 20233

Materiële vaste activa

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 30-12-2023	Boekwaarde 30-12-2022
Gronden en terreinen	1.204	1.204
Bedrijfsgebouwen	6.343	6.661
Inventarissen	552	590
Vervoermiddelen	-	14
Overige materiële vaste activa	278	114
Totaal	**8.376**	**8.583**

In het onderstaande overzicht is het investeringskrediet (na begrotingswijziging) weergeven.

(bedragen x € 1.000)

	Beleids-begroting	Begrotings-wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil
Bouwkosten/verbouwingen	250	-	250	24	226
Bedrijfsauto's	10	-	10	-	10
Inventarissen	300	-	300	-	300
Telefooninstallatie	-	-	-	-	-
Aparatuur/programmatuur	200	-	200	239	-39
Medische inventaris	10	-	10	65	-55
Totaal	**770**	**-**	**770**	**328**	**442**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

In het overzicht hieronder staat het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	1.204	-	-	-	1.204
Bedrijfsgebouwen	6.661	24	-	342	6.343
Inventarissen	590	65	-	103	552
Bedrijfsauto's	14	-	13	1	-
Overige materiële vaste activa	114	239	-	75	278
Totaal	**8.583**	**328**	**13**	**521**	**8.376**

De GGD West Brabant kent enkel materiële vaste activa met economisch nut. Ze hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

In bijlage 1: "staat van Vaste Activa" is een detail overzicht van de materiële vaste activa opgenomen. De activa ten behoeve van uitvoering taken GHOR Midden West Brabant zijn onderdeel van dit overzicht.

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden betreffen enkel handelsgoederen. Dit betreffen vaccins op voorraad:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Handelsgoederen	52	50
Totaal	**52**	**50**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De specificatie van in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder is

(bedragen x € 1.000)

	Nominale waarde 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	2.140	-	2.140	1.598
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	13.878	-	13.878	7.274
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiele instellingen	-34	-	-34	26
Overige vorderingen	231	4	227	178
Totaal	**16.216**	**4**	**16.211**	**9.074**

De vorderingen op openbare lichamen betreffen het aandeel in het debiteurensaldo bij rijk, provincie en gemeenten. Het debiteurensaldo op niet openbare lichamen staat onder Overige vorderingen.

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met rente typische looptijd <1 jaar

(bedragen in €)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	82.552	82.372	82.978	83.802
Drempelbedrag	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Ruimte onder het drempelbedrag	917.448	917.628	917.022	916.198
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Het is toegestaan een bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Het drempelbedrag is gelijk aan 2,00% met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Als de begroting groter is dan € 500 miljoen dan is het drempelbedrag € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van de begroting dat de € 500 miljoen overschrijdt. Het drempelbedrag is altijd minimaal € 1 miljoen.

Het drempelbedrag bedraagt € 1.000.000: het minimale bedrag van het drempelbedrag. Gemiddeld heeft er per kwartaal geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kassaldi	4	2
Banksaldi	80	80
Totaal	**84**	**82**

Onder de liquide middelen zijn geen deposito's begrepen en ze zijn direct opneembaar. In de boekwaarde per 31 december 2023 zijn de banksaldi ten behoeve van uitvoering van de taken Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid, GHOR Midden West Brabant meegenomen.
Tevens zijn in de boekwaarde per 31 december 2023 de banksaldi van personeelsvereniging Pheniks opgenomen. Dit betreffen nevenrekeningen van de hoofdrekening van GGD West Brabant, waardoor deze opgenomen zijn in de jaarrekening 2023.
Hier tegenover staan rekening-courant verhoudingen.

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te onderscheiden:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	1.717	616
Totaal	**1.717**	**616**

Toelichting

De stijging van de overlopende activa is met name te verklaren doordat per jaareinde er een nog te factureren bedrag aan openbare lichamen is opgenomen. Onder de overlopende passiva is een specificatie ontvangen van de door GGD West Brabant ontvangen subsidies. Een deel hiervan is onderdeel van de overlopende activa.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene risico reserve	2.336	1.900
Bestemmingsreserves	4.368	4.367
Gerealiseerd resultaat	-40	437
Totaal	**6.664**	**6.704**

Het verloop in 2023 staat in dit overzicht per reserve:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Resultaat bestemming 2022	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene risico reserve	1.900	437	-	-	2.336
Bestemmingsreserve Risico Plustaken	852	-	-	-	852
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2	-	-	-	2
Bestemmingsreserve Uitbraak infectieziekten	583	-	-	-	583
Bestemmingsreserve Frictiekosten	163	-	-	-	163
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.170	-	150	-252	2.068
Bestemmingsreserve Monitors	133	-	18	-	151
Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	164	-	-	-	164
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	300	-	85	-	385
Totaal	**6.267**	**437**	**253**	**-252**	**6.704**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

De GGD West Brabant moet een financiële buffer hebben in de vorm van een algemene risico reserve om niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen en (voorziene) risico's die zich materialiseren.

Bestemmingsreserve Risco plustaken
De reserve is gevormd om dekking te bieden voor financiële tegenvallers in de exploitatie van de plustaken.

Bestemmingsreserve JGZ 0-4
De gemeenten willen een stabiele bijdrage betalen voor de gemeentelijke producten voor de 0 – 4 jarige jeugdgezondheidszorg. Deze bestemmingsreserve dient om schommelingen aan de kostenkant over de jaren heen te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten
Het doen van een reservering voor het opvangen van kosten t.b.v. de voorbereiding op en de uitvoering van acties bij het uitbreken van middelgrote infectieziekten explosies.

Bestemmingsreserve Frictiekosten
Bestemmingsreserve ter dekking van de frictiekosten als gevolg van bezuinigingen.

Bestemmingsreserve Huisvesting
Deze bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van de hogere huisvestingskosten na verhuizing naar het pand aan de Doornboslaan en voor het geplande groot onderhoud of vervangingsinvesteringen voor kapitaalsgoederen.

Bestemmingsreserve monitors
De structurele toevoeging aan de reserve ter dekking van de uitvoering van de geplande monitors, waar de lasten van de monitors door de tijd heen worden gespreid.

Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening
Bestemmingsreserve om de kosten die samenhangen met moderne dienstverlening te kunnen financieren.

Bestemmingsreserve Innovatieve Infectiebestrijding
Bestemmingsreserve gevormd door schenkingen aan de GGD in 2021 door verschillende donateurs ter bevordering van Publieke Gezondheid vanuit innovatieve projecten. In 2022 is hier wederom sprake van.

Resultaat 2022
Resultaat 2022 € 437K is conform resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Voorzieningen

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	28	-	-	-28	-
Voorziening verlofsaldi	129	229	-	-	358
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	363	58	-	-93	327
Totaal	**519**	**287**	**-**	**-121**	**685**

Voorziening ter dekking van wachtgeldregelingen voortvloeiend uit in het verleden aangegane verplichtingen voor voormalig personeel.

Hierbij maken we per regeling een inschatting van de toekomstige kosten. Jaarlijks wordt de voorziening op het juiste dekkingsniveau gebracht. Per eind 2023 zijn er geen personeelsleden die gebruikmaken van deze regeling.

Voorziening verlofsaldi

In onze cao staat dat medewerkers vanaf 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen.

Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Deze voorziening bestaat uit een voorziening t.b.v. Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid.
De deelnemende partners in deze voorziening zijn GGD Hart voor Brabant, GGD Brabant-Zuidoost en GGD West-Brabant.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

De voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid	349	53	-	-93	308
Voorziening reizigersplatform	14	5	-	-	19
Totaal	**363**	**58**	**-**	**-93**	**327**

Een gespecificeerd overzicht van de voorzieningen is opgenomen in bijlage 1.2: "Staat van Voorzieningen"

Langlopende schulden

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022	Rentelasten 2023
Schuld aan binnenlandse banken	4.825	5.088	
Aflossing in boekjaar	263	263	
Totaal	**4.563**	**4.825**	**202**

Er zijn geen zekerheden verstrekt. Bijlage 4 "Staat van Langlopende Schulden" geeft een gespecificeerd overzicht per lening.
De aflossing voor de jaarschijf 2023 bedraagt € 262.500. De rentelast in 2023 bedraagt € 201.696.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.399	4.693
Overlopende passiva	11.131	1.664
Totaal	**14.530**	**6.357**

De Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar worden als volgt gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Crediteuren	1.537	3.019
Loonheffing en sociale premies	1.720	1.537
RC verhoudingen met niet financiële instellingen	62	59
Omzetbelasting	67	65
Overig	13	11
Totaal	**3.399**	**4.693**

R/C verhoudingen met niet financiële instellingen:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
PV Phenix	29	59
GGD Hart voor Brabant	33	-27
Totaal	**62**	**33**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	10.608	1.506
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	292	99
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	231	59
Totaal	**11.130**	**1.664**

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bevatten onder andere de afrekening met de Veiligheidsregio MWB in het kader van GHOR MWB en overige verplichtingen zoals reguliere te betalen inkopen. Daarnaast is er, ten opzichte van 2022, sprake van een SiSa regeling "Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie". Hiervoor is een bevoorschotting van €9,4 miljoen ontvangen terwijl de feitelijke bestedingen uitkomen op €3,1 miljoen. Daarom is een bedrag van €6,3 miljoen opgenomen als terug te betalen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Onderstaande tabel betreft de specificatie van de door GGD West-Brabant ontvangen subsidies. Deze tabel is een samenvoeging van de vorderingen en schulden die GGD West-Brabant heeft ten aanzien van deze subsidies en zijn daardoor zowel verwerkt onder de overlopende activa als passiva.

(bedragen x € 1.000)

	01-01-2023	Toevoegingen	Bestedingen	31-12-2023
Valpreventie Ruchpen	18	-	-	18
SPUK-VGGD-2023	-	1.229	701	527
SPUK COVID-19	-	9.380	3.061	6.319
HPV vaccinatiecampagne uitvoeringssubsidie	-	541	887	-345
Rookvrij Leven voor Iedereen Breda	-	-	45	-45
Infectiepreventie intramurale zorginstellingen	-	21	15	6
Subtotaal subsidies van het Rijk	**18**	**11.171**	**4.710**	**6.479**
Thematafel opgroeien 2022	35	-	35	-
Thematafel opgroeien 2023	-	46	-	46
ZonMW Tijd van je leven 2022-2023	20	-	30	-10
DUUP 2023	-	242	119	122
Grote broer, Grote zus	43	57	63	36
Landelijke aanpak vakantieparken	18	-	34	-16
Pilot 3G	-	84	84	-
3G project 2023-2024	-	64	-	64
Subtotaal subsidies van overige Nederlandse overheidslichamen	**116**	**491**	**366**	**241**
Totaal	**133**	**11.663**	**5.076**	**6.721**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa

Huurverplichtingen

Door de GGD zijn langlopende financiële verplichtingen aangegaan inzake:

- Huurkosten voor een jaarbedrag (2024) van € 759.212 en een totaalbedrag (totale verplichting vanaf 1 januari 2024) van € 2.339.768.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

5. Overzicht baten en lasten 2023 GGD West-Brabant

5.1. Overzicht baten en lasten

Hieronder is het overzicht baten en lasten in duizenden euro's weergegeven

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil	Realisatie 2022
Baten	60.580	43.134	-17.446	65.759
Lasten	53.147	33.583	-19.565	55.759
Saldo van baten en lasten	7.433	9.551	2.118	10.000
Overhead	7.500	9.591	2.091	9.314
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-67	-40	27	686
Toevoeging/onttrekking aan reserves	67	-1	-68	-249
Gerealiseerd resultaat	**-0**	**-41**	**-40**	**437**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

5.2. Exploitatie overzicht 2023

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2022
Baten				
Inkomstenoverdrachten Rijk	8.092	-	28.689	35.918
Bijdrage deelnemende gemeenten	22.549	21.790	22.668	20.711
Overige bijdrage gemeenten	-	-	-	162
Opbrengsten uit Tarieven	2.115	1.854	1.854	1.591
Overige Opbrengsten	11.118	8.644	8.644	8.994
Vrijval Voorzieningen	93	-	-	171
Toegerekende rente	-	225	225	-
Totale Baten	**43.968**	**32.513**	**62.080**	**67.547**
Lasten				
Salarissen en Sociale Lasten	20.273	20.396	22.245	18.719
Personeel Derden	12.568	775	24.670	30.890
Overige Personeelskosten	1.289	941	965	1.113
Kapitaallasten	521	657	657	471
Toevoeging Voorzieningen	287	-	-	183
Overige Bedrijfskosten	7.429	7.520	11.320	13.737
Materiële kosten Hét Service Centrum	1.839	2.067	2.067	1.538
Rentelasten	-198	225	225	210
Totale Lasten	**44.008**	**32.580**	**62.147**	**66.861**
GEREALISEERD TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**-40**	**-67**	**-67**	**686**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2022
Toevoeging Reserves	-253	-185	-185	-406
Onttrekking Algemene reserve	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Monitors	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve JGZ 0-4	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Huisvesting	252	252	252	157
	-1	67	67	-249
GEREALISEERD RESULTAAT	**-40**	**-**	**-**	**437**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 2023

Belangrijke verschillen, tussen de realisatie en de begroting na wijziging, krijgen een toelichting. Zoals reeds eerder vermeld zijn de baten en lasten van Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid en GHOR Midden West Brabant een onderdeel van de jaarrekening-cijfers 2023 GGD West Brabant.

6.1. Baten

De baten van GGD hebben zich in 2023 ten opzichte van de raming na wijziging als volgt ontwikkeld:

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie begrotingsjaar	Verschil	Realisatie voorgaand jaar
Bijdrage deelnemende gemeenten	22.668	22.549	-119	20.711
Overige bijdrage gemeenten	-	-	-	162
Inkomstenoverdrachten Rijk	28.689	8.092	-20.597	35.918
Opbrengsten uit Tarieven	1.854	2.115	261	1.591
Overige Opbrengsten	8.644	11.118	2.474	8.994
Vrijval Voorzieningen	-	93	93	171
Rentebaten	225	-	-225	-
Totaal	**62.081**	**43.968**	**-18.112**	**67.547**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Bijdrage deelnemende gemeenten en overige bijdrage gemeenten

De opgenomen begroting betreft de gemeentelijke bijdrage van de beleidsbegroting 2023 vermeerderd met de begrotingswijziging voor de cao. De afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan door de facturatie van DUUP. Deze uitkering wordt samen met de gemeentelijke bijdrage gefactureerd aan de gemeente Breda maar is geen gemeentelijke bijdrage. Dit is echter wel begroot als gemeentelijke bijdrage in de beleidsbegroting.

Inkomstenoverdrachten Rijk

De afwijking is met name het gevolg van een begrotingswijziging waarin een inschatting is gemaakt van de te verwachten COVID-19 uitgaven voor 2023. Gedurende het jaar is gebleken dat zowel de baten als uitgaven achterbleven waardoor een groot voordeel is behaald.

Opbrengsten uit tarieven

Dit is een technische hogere realisatie binnen deze categorie. Een deel van de opbrengsten uit tarieven hoort onder de categorie overige opbrengsten.

Overige opbrengsten

Het resultaat op overige opbrengsten is een verzameling van diverse ontwikkelingen. De belangrijkste oorzaken van de overschrijding ten opzichte van de begroting is een eenmalig voordeel als gevolg van de inhaalcampagne HPV en o.a. door het positieve resultaat op de Wijk GGD'er.

Vrijval voorzieningen

Effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen. Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

Rentebaten

De feitelijk ontvangen rente is verwerkt onder de rentelasten. Zie voor de toelichting 6.2.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.2. Lasten

De ontwikkeling van de lasten van de GGD in 2023 ten opzichte van de raming na wijziging is:

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie begrotingsjaar	Verschil	Realisatie voorgaand jaar
Salarissen en Sociale Lasten	22.245	20.273	-1.972	18.719
Personeel Derden	24.670	12.568	-12.102	30.890
Overige Personeelskosten	965	1.289	324	1.113
Kapitaallasten	657	521	-136	471
Toevoeging Voorzieningen	-	287	287	183
Overige Bedrijfskosten	11.320	7.429	-3.891	13.737
Kosten Hét Service Centrum	2.067	1.839	-228	1.538
Rentelasten	225	-198	-423	210
Totaal	**62.149**	**44.008**	**-18.140**	**66.861**

Salarissen en sociale Lasten

Het voordeel op de salarissen en sociale lasten is met name ontstaan door niet ingevulde vacatureruimte en doordat een deel van de kosten van het servicecentrum op deze categorie is geboekt (compenserend effect).

Personeel derden

Het voordeel op personeel derden is met name ontstaan doordat de activiteiten ten behoeve van COVID-19 aanzienlijk minder waren dan vooraf verwacht. Dit is tevens een verklaring voor de aanzienlijke daling ten opzichte van de realisatie 2022.

Kapitaallasten

Kapitaallasten van GGD West-Brabant zijn lager dan de kapitaallasten van afgelopen jaar en de begroting. Door de coronacrisis zijn geplande reguliere investeringen uitgesteld, waardoor ook de kapitaallasten lager zijn. Dit is echter een tijdelijk effect omdat de investeringen op een later moment nog wel plaats zullen gaan vinden.

Toevoeging voorzieningen

Effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen.
Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Overige bedrijfskosten

De afwijking in overige bedrijfskosten heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste oorzaken van de onderschrijding ten opzichte van de begroting zijn:

- De activiteiten ten behoeve van corona werkzaamheden waren aanzienlijk minder dan vooraf verwacht.
- Voor een aantal activiteiten als gevolg van achterstanden is er inhuur aangetrokken. 2023 was een overgangsjaar van inzet ten gunste van corona naar regulier waardoor een deel van inhuurkosten over is gegaan naar reguliere kosten.
- Een deel van de verwachte kosten m.b.t. de NEN7510 certificering was begroot op de overige bedrijfskosten maar is in de realisatie opgenomen onder personeel derden (€300.000).
- Inhuur van personeel voor diverse ontwikkelopdrachten waaronder implementatie van onze kwaliteitsmanagementsysteem maar ook voor reguliere inhuur a.g.v. mobiliteit personeel en ziekteverzuim.

Kosten Het Service Centrum (HSC)

De kosten van HSC worden gesplitst geboekt. Salariskosten van medewerkers in dienst van GGD West-Brabant worden binnen salariskosten geboekt. Overige kosten worden verantwoord op de materiële kosten van HSC. De totale kosten van het HSC waren in 2023 voor GGD West-Brabant €2,3 miljoen. Voor een specificatie van de kosten zie de bijlage met de kostenverdeelstaat van het HSC in bijlage 1.5.

Rentelasten

Het saldo van €198.000 bestaat uit een rentelast van €202.000 en een rentebaat van €400.000. In de beleidsbegroting is met name de afwijking van de baat omvangrijk (€175.000) doordat de verwachte rentebaten voorzichtig begroot waren.

Begrotingsrechtmatigheid

Vanaf 2023 is het dagelijks bestuur verplicht om, via de rechtmatigheidsverantwoording, zelfstandig verantwoording af te leggen over het rechtmatig handelen. Ten aanzien van begrotingsrechtmatigheid zijn er tussen het algemeen en dagelijks bestuur afspraken gemaakt in de financiële verordeningen over onder- en overschrijdingen.

De activiteiten van GGD West-Brabant vinden plaats binnen één programma. Op basis hiervan is gebleken dat er alleen sprake is van een onderschrijding ten opzichte van de begroting na wijziging. Deze onderschrijding is met name het gevolg van minder uitgaven in verband met covid-19 en is als onderdeel van de bestuursrapportage over 2023 besproken met het algemeen bestuur. Doordat er in lijn met de financiële verordening maar één bestuursrapportage aangeboden wordt is de eerstvolgende mogelijkheid tot melden van deze onderschrijding op de baten en lasten als gevolg van covid-19 de jaarrekening en is hiermee tijdig gemeld.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.3 Incidentele baten en lasten

De ontwikkeling van de lasten van de GGD in 2023 ten opzichte van de raming na wijziging is:

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2023	
	baten	**lasten**
Nagekomen opbrengsten/kosten	35	-
Mutaties in reserves	252	253
Inkomensoverdrachten Rijk	8.092	-
Desinvesteringen	-	-
Totaal	**8.379**	**253**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.4 Taakveldenoverzicht

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2023 (na wijzigingen)			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	-	50	-50	-	168	-168
0.4 Overhead	1.500	9.000	-7.500	834	10.425	-9.591
0.10 Mutaties reserves	252	185	67	252	253	-1
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-40	40
0 Bestuur en ondersteuning	**1.752**	**9.235**	**-7.483**	**1.086**	**10.806**	**-9.720**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.200	2.200	-	2.377	2.377	-0
1.2 Openbare orde en veiligheid	300	150	150	357	147	211
1 Veiligheid	**2.500**	**2.350**	**150**	**2.734**	**2.523**	**211**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	800	700	100	1.340	881	459
6.5 Arbeidsparticipatie	50	75	-25	72	116	-44
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	45	45	-	-1	49	-50
6 Sociaal domein	**895**	**820**	**75**	**1.412**	**1.046**	**365**
7.1 Volksgezondheid	57.185	49.927	7.258	38.988	29.845	9.143
7 Volksgezondheid en milieu	**57.185**	**49.927**	**7.258**	**38.988**	**29.845**	**9.143**
Totaal	**62.332**	**62.332**	**-**	**44.220**	**44.220**	**-**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

6.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op GGD West-Brabant van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor GGD West-Brabant is € 223.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens voor de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Naast de op de volgende pagina vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023 bedragen in €	**S. Baan**
Functiegegevens	**Directeur Publieke Gezondheid**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	100%
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.302
Beloningen betaalbaar op termijn	22.516
Subtotaal	**191.818**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	Niet van toepassing
Bezoldiging	191.818
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Niet van toepassing
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Niet van toepassing

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Gegevens 2022 bedragen in €	S. Baan
Functiegegevens	**Directeur Publieke Gezondheid**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	100%
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	146.329
Beloningen betaalbaar op termijn	22.316
Subtotaal	**168.645**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	168.645

1b. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Gegevens 2023 Naam topfunctionaris	Functie
Mevrouw M. de Vries**	Voorzitter DB/AB
Mevrouw M. Witte*	Voorzitter DB/AB
De heer C. Piena	Lid DB/AB
De heer A. van Drunen	Lid DB/AB
De heer J. Vissers	Lid DB/AB
De heer T. Zopfi**	Lid DB/AB
Mevrouw S. Malfait	Lid DB/AB
Mevrouw J. van Loon	Lid AB
De heer S. Sheikkariem	Lid AB
Mevrouw J. van der Laak	Lid AB
De heer J. van Aken	Lid AB
De heer B. Adank	Lid AB
De heer R. Verwijmeren	Lid AB
Mevrouw A. van Rooij	Lid AB
De heer Wesley van Steen*	Lid AB
Mevrouw P. Joosten	Lid AB
De heer R. van Ginderen	Lid AB
Mevrouw L. Matthijssen	Lid AB
Mevrouw E. Prent	Lid AB
De heer L. van der Beek	Lid AB

* in 2023 toegetreden tot het bestuur GGD West-Brabant
** in 2023 uitgetreden uit het bestuur GGD West-Brabant

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In 2023 is er geen sprake van een uitkering wegens beëindiging dienstverband van een topfunctionaris.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
In 2023 zijn er geen overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

6.6 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 30-03-2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.327.830. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 23/05/2024

6.7 SiSa bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A18B	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden		Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18B/03*			
			1	50497 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
			2	50497 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Hotels/centra	€ 0			
			3	50497 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Overige specifieke meerkosten	€ 0			
			4	50497 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Overige Meerkosten	€ 0			
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/05*				
				Ja					
VWS	H29	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**		Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/04*	Toelichting - verplicht als bij H29/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
			1	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 404.439	€ 404.439	Ja		Ja
			2	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 231.202	€ 231.202	Ja		Ja
			3	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 0	€ 0			
			4	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 0	€ 0			
			5	Versneld opleiden	€ 65.839	€ 65.839	Ja		Ja

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

VWS	H29B	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H29B/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/05*	
		1	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 0			
		2	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 0			
		3	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 0			
		4	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 0			
		5	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 12.178	Ja		
VWS	H33	Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie	Besteding (jaar T) voor het in stand houden van een infrastructuur t.b.v. een basiscapaciteit voor het zetten van COVID-19 vaccinaties daarbij rekening houdend met mogelijke opschaling *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Besteding (jaar T) voor opschaling van de basisinfrastructuur voor het zetten van COVID-19 vaccinaties in het kader van een vaccinatiecampagne. *Aard controle R* *Indicator: H33/02*	Heeft u (met toestemming van de minister van VWS) de infrastructuur voor basiscapaciteit voor alternatieve doeleinden ingezet? (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: H33/03*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve doeleinden (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*		
			€ 1.469.561	€ 1.591.820	Nee			

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die verwerkt moeten worden in de jaarrekening.

Bijlagen

1.1. Staat van vaste activa	103
1.2. Staat van voorzieningen	105
1.3. Staat van reserves	106
1.4. Staat van langlopende leningen	107
1.5. Kostenverdeelstaat – het service centrum	108

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.1 Staat van vaste activa

(bedragen in €)

	Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Aanschaf waarde begin 2023	Inves-teringen 2023	Desinves-teringen 2023	Aanschaf waarde einde 2023	Aantal jaren afschrijving	Cumulatieve afschrijvin-gen begin 2023	Afschrijvings kosten 2023	Vrijval afschrijvin-gen 2023	Boekwaarde begin 2023	Boekwaarde einde 2023
	Gronden en terreinen										
2100	Gronden en terreinen	1.204.165	-	-	1.204.165	n.v.t.	-	-	-	1.204.165	1.204.165
	TOTAAL :	**1.204.165**	**-**	**-**	**1.204.165**		**-**	**-**	**-**	**1.204.165**	**1.204.165**
	Bedrijfsgebouwen										
2200	Gebouwen	11.455.606	23.536	-	11.479.142	50	4.794.649	341.466	-	6.660.957	6.343.028
2225	Bijkomende bouwkosten	-	-	-	-	50 / 50 / 20	-	-	-	-	-
2250	Verbouwingen	-	-	-	-	10 / 20	-	-	-	-	-
2300	Bedrijfsinstallaties/ Installaties gebouwen	137.205	-	-	137.205	10	137.205	-	-	-	-
	TOTAAL :	**11.592.811**	**23.536**	**-**	**11.616.347**		**4.931.854**	**341.466**	**-**	**6.660.957**	**6.343.028**
	Vervoermiddelen										
2400	Bedrijfsauto	95.068	-	44.710	50.358	5	80.910	1.490	32.042	14.158	-
2410	Ambulances	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
	TOTAAL :	**95.068**	**-**	**44.710**	**50.358**		**80.910**	**1.490**	**32.042**	**14.158**	**-**
	Inventarissen										
2500	Inventaris	1.992.044	65.340	-	2.057.384	10	1.402.255	102.518	-	589.790	552.612
2510	Medische inventaris	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
2520	Kantoorinventaris	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
	TOTAAL :	**1.992.044**	**65.340**	**-**	**2.057.384**		**1.402.255**	**102.518**	**-**	**589.790**	**552.612**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

(bedragen in €)

	Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Aanschaf waarde begin 2023	Inves-teringen 2023	Desinves-teringen 2023	Aanschaf waarde einde 2023	Aantal jaren afschrijving	Cumulatieve afschrijvin-gen begin 2023	Afschrijvings kosten 2023	Vrijval afschrijvin-gen 2023	Boekwaarde begin 2023	Boekwaarde einde 2023
	Overige materiële vaste activa										
2530	Ghor-materiaal	59.415	-	-	59.415	5	59.415	-	-	-	-
2540	Telefonie/ communicatie app.	304.816	-	-	304.816	5	304.816	-	-	-	-
2541	Opleidingsmateriaal	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
2550	Navigatie/Digitaal ritformulier	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
2560	Instrumentarium	235.164	-	-	235.164	10	149.605	12.637	-	85.559	72.922
2580	C-2000 randapparatuur	112.971	-	-	112.971	5	112.971	-	-	-	-
2600	Automatisering (hardware)	1.194.619	238.548	-	1.433.168	3 / 4	1.166.643	62.735	-	27.976	203.790
2650	Automatisering (software)	824.176	-	-	824.176	3 / 4	824.176	-	-	-	-
2660	Werkplekcomponenten	-	-	-	-	3 / 4	-	-	-	-	-
2670	Netwerkcomponenten	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	TOTAAL :	**2.731.162**	**238.548**	**-**	**2.969.710**		**2.617.627**	**75.372**	**-**	**113.535**	**276.712**
	TOTAAL :	**17.615.251**	**327.425**	**44.710**	**17.897.966**		**9.032.645**	**520.846**	**32.042**	**8.582.605**	**8.376.516**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.2 Staat van voorzieningen

(bedragen in €)

	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 01.01.2023	VRIJVAL IN 2023	AANWENDING TLV EXPLOITATIE IN 2023	DOTATIE IN 2023	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR 31.12.2023
VOORZIENINGEN					
Voorziening BTW risico	-			-	-
Onderhoud panden GROGZ West-Brabant	-			-	-
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	27.526	-	-27.526	-	-
Voorziening verlofsaldi	128.560			229.262	357.822
Voorziening VPB	-				-
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv GMV	348.987	-	-93.257	52.738	308.468
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv reizigersplatform	14.000	-	-	4.994	18.994
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv EKD	-				-
TOTAAL VOORZIENINGEN	**519.073**	**-**	**-120.783**	**286.994**	**685.284**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.3 Staat van reserves

(bedragen in €)

	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 01.01.2023	RESULTAAT BESTEMMING OVER 2022	Onttrekking t.g.v. EXPLOITATIE	Dotatie t.l.v. EXPLOITATIE	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR Begroting 31.12.2023
RESERVES					
Algemene reserve GGD WB	1.899.625	436.767		-	2.336.392
Bestemmingsreserve risico plustaken GGD WB	852.251				852.251
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000				2.000
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten GGD WB	582.856				582.856
Bestemmingsreserve huisvesting GGD WB	2.169.677		-252.000	150.000	2.067.677
Bestemmingsreserve frictiekosten GGD WB	162.877				162.877
Bestemmingsreserve monitors GGD WB	133.419			17.500	150.919
Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	164.336				164.336
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	300.000			85.000	385.000
SUBTOTAAL RESERVES	*6.267.041*	*436.767*	*-252.000*	*252.500*	*6.704.308*
Resultaat GGD West-Brabant	436.767	-436.767	-40.349	-	-40.349
TOTAAL RESERVES	**6.703.808**	**-**	**-292.349**	**252.500**	**6.663.959**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

1.4 Staat van langlopende leningen

(bedragen in €)

OMSCHRIJ-VING	LENING-NUMMER	IN-GANGS-DATUM	LOOP-TIJD	REN-TE %	HOOFD-SOM	AFLOS-SINGEN T/M 2023	SALDO AAN HET BEGIN VAN HET DIENST-JAAR 2023	OPGENO-MEN OF VERSTREK-TE LENINGEN 2023	AFLOS-SINGEN 2023	RENTE 2023	SALDO AAN HET EINDE VAN HET DIENST-JAAR 2023
Opgenomen leningen :											
BNG	40102214	16-10-2006	Tot 1-7-2028	4,20%	2.000.000	1.400.000	600.000	-	100.000	23.100	500.000
BNG	40102215	02-07-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.500.000	2.275.000	1.225.000	-	162.500	178.596	1.062.500
BNG	40102215	01-10-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.000.000	-	3.000.000	-	-	-	3.000.000
TOTAAL					**8.500.000**	**3.675.000**	**4.825.000**	**-**	**262.500**	**201.696**	**4.562.500**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

(bedragen in €)

1.5 Kostenverdeelstaat - het service centrum

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Bedrijfslasten			
Salarissen en Sociale Lasten	4.984.258	5.289.484	4.192.224
Salariskosten overig	31.396	32.576	214.227
Personeel derden	191.504	26.179	262.231
Overige personeelskosten	244.247	228.857	195.181
Kapitaallasten	-	4.450	-
Huisvestingskosten	671	-	2.130
Bedrijfskosten	2.852.789	2.620.259	2.694.368
Toevoeging voorzieningen	44.381	-	73.166
Kosten verbonden partijen	526.634	498.436	504.403
Som der bedrijfslasten	**8.875.880**	**8.700.241**	**8.137.931**
Vrijval voorzieningen	28.500	-	-
Te verdelen kosten	8.847.380	8.700.241	8.137.931
GGD Hart voor Brabant	-4.131.337	-4.062.820	-3.788.995
GGD West-Brabant	-2.273.206	-2.239.341	-2.071.502
RAV Brabant Midden-West-Noord	-1.695.059	-1.659.966	-1.572.048
GGD Noord- en Oost-Gelderland	-747.778	-738.113	-705.386
Resultaat	**-**	**-**	**-**

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Noordendijk 207
Postbus 574
3300 AN Dordrecht

T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Nr. 742

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
GGD West-Brabant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in de jaarstukken 2023 opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken 2023 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 maart 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

VERSTEGEN ACCOUNTANTS EN ADVISEURS B.V. – KVK NR. 24342109.
Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van het SRA van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.
mgi
SRA

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 442.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. In (de) paragraaf 3 van de financiële verordening d.d. 30 maart 2023 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de *Regeling Controleprotocol WNT 2023* hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in *artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT*, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken 2023 opgenomen andere informatie
De jaarstukken 2023 omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordings-informatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader van Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant d.d. 30 maart 2023, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 maart 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 23 mei 2024

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

W.P. de Vries RA

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 23/05/2024

Wij maken samen gezond gewoon

